

Dnevnik iz karantene: MILKO VALENT

Kratka primjedba o dnevniku

Otkad se u prosincu 2019. u Kini pojavio koronavirus, nazvan COVID-19, počeo sam pisati dnevnik skupljajući građu o toj patološkoj medicinskoj pojavi koja se od početne lokalne epidemije proširila Zemljom pretvorivši se tako u globalnu pandemiju zbog koje je polovina stanovništva svijeta u izolaciji, samoizolaciji ili u karanteni, a koronavirus prijeteći da će se još više proširiti i doista potpuno zahvatiti cijeli planet. Taj je medicinski fenomen mnogostruk i uzrokuje poremećaje u zamalo svim ljudskim djelatnostima, te dramatično mijenja način življenja većine ljudi. Ta je patološka pojava u mnogim svojim aspektima problematična ne samo laicima, već i znanstvenicima, liječnicima te stručnjacima s raznih područja medicine. Ukratko, dosad sam skupio veliku građu, te je ovo što slijedi tek pažljivo probran izbor iz mojeg dnevnika i uglavnom se odnosi na mene i Hrvatsku.

Fotografija devastirane kuhinje (također radni prostor moje spisateljske radionice) nakon razornog potresa u Zagrebu, u nedjelju 22. ožujka 2020. Dok sam držao mobitel, ruke su mi drhtale od bijesa i straha od ponovnog potresa. Kad sam se kasno navečer potpuno pribrao, ciklusu od sedamnaest potresnih fotografija, koje prikazuju posljedice potresa u kuhinji, dao sam prigodan naslov: *Potresne scene rasutih časopisa i knjiga nakon razornog potresa u Zagrebu 22. 3. 2020.* U tijelo teksta za projekt *Dnevnik iz karantene* stavio sam fotografiju iz toga ciklusa. Autor fotografije: Milko Valent.

Koronavirus i potres

Uvod u moj dnevnik iz karantene *Koronavirus i potres*

Mnogo se više bojim potresa (njega najviše; vidi fotografije iz moje radionice!) i požara te poplava i kompjutorskih virusa nego virusa gripe, koronagripe ili pak koronavirusa, ili bilo kojega virusa. Isto tako mnogo više od koronavirusa bojim se oskudnosti, nepotpunosti ili slabosti odnosno insuficijencije intelekta, dakle ljudske gluposti. O njoj je oštroumno pisao i govorio naš prethodnik kolega, mjestimično odličan no korumpiran pisac Krleža, o čijoj sam maštovitoj strategiji potkupljivosti kritički pisao u kratkom tekstu *Struganje palimpsesta (Krleža i Andrić, ukratko)*, koji je objavljen u beogradskoj "Književnoj reči" 25. lipnja 1978. u broju 103, dakle 10 godina prije nego što je Igor Mandić objavio svoju polemičku knjigu *Zbogom dragi Krleža, polemike* (Beograd, 1988.). U tom tekstu, između ostalog, konstatiram da je Krleža "izdao i književnost i revoluciju". (Na ovom se mjestu moram zaustaviti, jer vidim da sam u kratkoj digresiji dotaknuo područje široko rasprostranjene, no ipak blaže i manje opasne korupcije, te se vraćam ovoj sadašnjoj mnogo, mnogo ozbiljnijoj, jer se ona odnosi na cijeli svijet, pa dakle i na stanovništvo Hrvatske, a ne samo na one rijetke ljude koji čitaju knjige.) Ipak, više od koronavirusa bojim se onih neodgovornih ljudi, zovem ih "amoralno intelektualno smeće", koji uopće ne oskudijevaju intelektom, naprotiv, ali su ili korumpirani ili posjeduju zabrinjavajući nedostatak građanske hrabrosti da javno, u bilo kojemu mediju, kažu istinu, to jest svoje kritičko mišljenje, osnaženo jasnim znanstvenim argumentima, o svemu pa tako i o novom koronavirusu te zbog njega uvedenih i po mojem laičkom mišljenju mjestimice glupih i nepotrebnih sadašnjih

drastičnih drakonskih mjera. (Bilo bi sve jednostavnije da je to samo moje, dakle laičko, što znači nekompetentno mišljenje, ali, nažalost, nije. To isto mišljenje javno izjavljuju svjetski renomirani stručnjaci i liječnici, koji su tom području posvetili svoj cijeli radni vijek, osim fizičara Vladimira Paara.) Upravo te drakonske mjere, po radikalnom mišljenju mogega prijatelja, profesora biologije, uveli su pretežno korumpirani političari i korumpirani stručnjaci, uglavnom liječnici, koji su od straha zbog gubitka posla, i svega lukrativnoga što uz njega ide, podržali političare i tako doveli Hrvatsku ne na rub diktature, na kojemu ona već jest, već jednim dijelom i u diktaturu kao takvu, a koja drastično ugrožava temeljna ljudska dakle i građanska prava, te sve više i više podsjeća na policijsku državu. Jedan od tih političara čak je zahtijevao da se uvede izvanredno stanje u Hrvatskoj, što je ipak korištenjem posljednjeg grama mozga u Hrvatskom saboru (parlamentu) i zbog Ustava RH, koji ne omogućuje takvu mjeru, na kraju izbjegnuto. Kad sam već pomislio da u Hrvatskoj više ne postoje nepotkupljivi stručnjaci, imunolozi, liječnici i znanstvenici, dogodio se u tom smislu obrat 30. ožujka, melem za dušu onih ljudi čiji je stupanj inteligencije visok i stabilan. Nisam stručnjak u stvarima virusa, što znači da nisam kompetentan za pravi zaključak, ali slutim da je ovo što ću napisati u nastavku ovoga uvoda približno istini. Kritički istinoljubivo, hrabro i argumentirano, u TV emisiji *Bujica* (30. III. 2020.) s "vrućom" aktualnom te intrigantnom temom "Druga strana priče o koroni", trenutno stanje stvari u Hrvatskoj, poznata, nekorumpirana i hrabra, i stoga često osporavana, dr. Lidija Gajski nazvala je "psihoemocionalnim zlostavljanjem". U toj je kontroverznoj emisiji sudjelovao i hrabar intelektualac, također nekorumpiran, poznati imunolog i molekularni biolog te jedan od nezaobilaznih stručnih osoba u svjetski poznatom Imunološkom zavodu Zagreb dr. Srećko Sladovljev (koji je svojedobno razotkrio sve u vezi s brutalnim pokušajem privatizacije Imunološkog zavoda Zagreb u kojoj je, čini se, sudjelovao i do srži korumpiran gradonačelnik Zagreba). Osim toga dr. Sladovljev je 27. ožujka 2020., a u uskoj vezi s koronavirusom i sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (WHO), izjavio "da je konačni cilj stvaranje uvjeta za masovno cijepljenje svjetske populacije koje će osigurati ekstraprofit odabranim korporacijama". Kad dr. Sladovljev spominje "odabrane korporacije" očito je da misli na farmaceutsku industriju, koja je, čini se, u istoj mjeri korumpirana kao i

Svjetska zdravstvena organizacija. E, sad, ne znam jesu li dr. Srećko Sladovljević i dr. Lidija Gajski u pravu, a u vezi s onim što su rekli u emisiji o koronavirusu i o drastičnim te drakonskim mjerama u Hrvatskoj poduzetim protiv njega (riječ je o toliko šokantnim stvarima, koje u nekim svojim elementima ravnopravno pariraju kritičkoj mašti Georgea Orwella ili je čak nadmašuju), no evo poveznice na tu intrigantnu temu u toj TV emisiji, te je svatko može pažljivo pogledati i prosuditi sam, osobito svi oni koji unatoč brojnim kontinuiranim medijskim "pranjima mozga" još uvijek njeguju sve zapostavljenije bistro te kritičko mišljenje u našem društvu i u našoj kulturi, osobito u književnosti.

https://www.youtube.com/watch?v=AAkt7rVNDZQ&fbclid=IwAR1bXSjTA8F42k_OeDiaeJm6NwSJdmkz1mpmot35ELbCO_xPPfA7DU5ddes

P. S. Sva mišljenja i stavovi, bili oni pogrešni ili ne bili, a koji su napisani u mojemu *Uvodu*, ali i ono što će dalje biti napisano u nastavku mojeg dnevnika *Koronavirus i potres*, što znači stavovi i mišljenja, moja ili mojih prijateljica i prijatelja, kolegica i kolega te citiranim izjavama osoba u raznim medijima, u potpunosti su u skladu s Člankom 17. Ustava RH, to jest s njegovim zadnjim odlomkom koji glasi poticajno i i sadržajem upućuje na demokratski uređenu državu: "Niti u slučaju neposredne opasnosti za opstanak države ne može se ograničiti primjena odredbe ovoga Ustava o pravu na život, zabrani mučenja, surovog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, o pravnoj određenosti kažnjivih djela i kazni, te o slobodi misli, savjesti i vjeroispovijedi." (Podcrtao autor dnevnika *Koronavirus i potres*.) Ovaj sam *post scriptum* napisao da bih oštro naglasio iznimno važnu činjenicu, koja se u javnosti, namjerno i zlonamjerno, ili nenamjerno, najčešće zaboravlja, a ta je da svako uredništvo, pa tako i uredništvo *Dnevnika iz karantene* (Katarina Luketić, Marko Pogačar i Krno Lokotar), projekta Hrvatskog društva pisaca, ne treba ili dijeliti ili podržavati, ili pravno te drugačije odgovarati za misli, stavove i mišljenja svojih kolegica i kolega čije priloge objavljuje u okviru toga projekta.

Predah prije dnevnika *Koronavirus i potres*

Mnogo je humora u javnosti posvećeno koronavirusu, katkad takvom koji čak i znanstveno pogađa moguću istinu. Ovih dana kruži i vic o Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO) te njezinoj uskoj vezi s farmaceutskom industrijom (tako sam ja shvatio vic). Telefon. Pita me prijatelj jesam li čuo za taj vic. Nisam, kažem. Budući da volim viceve, jer su i oni literarna forma, što je već davno naglasio Milivoj Solar, kažem prijatelju da mi ga ispriča. Vic ide ovako. Sretnu se na ulici

Gripa i Korona. **Korona:** Bok, Gripo! Di si, šta ima? **Gripa:** "Ha, čuj, u zadnje mi vrijeme baš nešto ne ide." **Korona:** "Sve ti je to stvar marketinga."

#Ostanitedoma (prije potresa)

Miran sam kao luđak u predvečerje nakon velike doze Xanaxa ili Apaurina. Na isti taj način, kao i taj luđak, i svaki umjetnik mora biti miran, osobito pisac; mora biti u najvećoj mjeri smiren kao profesionalni ubojica - ako i u po život opasnim uvjetima želi stvarati umjetnička djela. Nebo, kao i obično, kao i uvijek, čak i za vrijeme jake te vrlo ambiciozne anticiklone, obećava nefunkcionalne stvarnosne, ali i iste takve poetske šokove, svojevrsne poetske vijuge nalik ljepljivim pijavicama koje su pune kreativne krvi. Slijede fragmenti kao virusi mikroskopom uvećani 70.000 puta. Ti su fragmenti ponekad puni paradoksa. Neki od njih imaju i iznimno kreativan potencijal. Kad se novi soj koronavirusa u prosincu 2019. pojavio u Kini, u Wuhanu u provinciji Hubei, a početkom siječnja 2020. razbuktao, naslutio sam da će se ta velika epidemija kao pandemija raširiti svijetom, te sam s literarnim entuzijazmom počeo zapisivati svojevrsne dnevničke fragmente. Mislim, čini mi se s pravom, da ta za umjetnost vrlo intrigantna te inspirativna tema kao što je nekad bila kuga, ili u ovo vrijeme gripa ili koronavirus zaslužuje ozbiljnu knjigu, bilo roman bilo knjigu eseja bilo knjigu fragmenata. U ovom sam tekstu (*Koronavirus i potres*) za projekt *Dnevnik iz karantene* izabrao tek nekoliko virusnih fragmenata, koji se uglavnom odnose na Hrvatsku, osobito na moj rodni grad Zagreb (zbog najjačeg potresa nakon 140 godina), pa dakle i na mene osobno, najosobnije.

Kad je u Hrvatskoj 25. veljače potvrđen prvi slučaj koronavirusa, odmah sam se bacio u akciju. Prvo sam detaljno pregledao kućnu ljekarnu, pišući usput u glavi lirsku haiku pjesmu, pjesmu o životu, ljubavi i smrti, koju sam kasnije zapisao i naslovio je jednostavnim naslovom *Korona*. Evo tog haikua. "*Blista korona. / Naš vijenac ljubavi / je smrtonosan.*" U kutiji za cipele, u kojoj je moja kućna ljekarna, nemalo zaprepašten od čuđenja pronašao sam zaštitnu masku s certifikatom, 100 % pamučnu. Ni do dan-danas (13. travnja 2020.) ne mogu se ni uz najbolju volju

sjetiti otkud mi ona u ljekarni i za koju je uopće svrhu bila namijenjena u mojem naizgled dugom, no, smatram, vrlo kratkom životu. (U međuvremenu se i modna industrija dosjetila novom lukrativnom biznisu. Ukratko, proizvodi pomodne maske, sve luđe dizajnirane, što sam saznao čitajući nekoliko od tridesetak *spamova* koliko ih dobivam dnevno, a koji se, kako poslovanje s koronavirusom odmiče, gotovo eksponencijalno množe, jer se pridružio i novi biznis. Tako je sad sve više *spamova* posvećeno upoznavanju na internetu - *dating online*.- u smislu da i oni zaraženi koronavirusom mogu na internetu doživjeti uzbudljive trenutke virtualne ljubavi. U završnoj rečenici o tom fenomenu, proizvodnji pomodnih maski protiv koronavirusa, zaključio sam da taj biznis s kroronamaskama zaista procvjetao, toliko da proizvođači rade u tri smjene.) Zatim sam otišao u grad i kupio tanke plastične rukavice, plave i bijele te sapun morski plave boje, a univerzalni Biobaza dezinficijens i vlažne maramice Blista Univerzal darovala mi je prijateljica Andrea, znajući da sam bez "sredstava", kako se već dugo politički korektno naziva novac. Tako opremljen, lica prekrivenog maskom, koja je odavno izišla iz mode, i očiju prekrivenih naočalama za sunce (zbog teške bolesti lijevoga oka smeta mi sunce) te s kao nježnim laticama temperamentne cvjetne krunice (korone) tankim plavim plastičnim rukavicama na rukama, uputio sam se kući jedva čekajući da sjednem za radni stol i uključim kompjutor.

P. S. Slijedi stvarnosna poetska proza o sapunu, siromaštvu i Amazonu s velikom dozom kreativne ironije.

U normalnim uvjetima godišnje potrošim samo jedan sapun, jer ruke rijetko perem, što zbog neimaštine što zbog stjecanja imuniteta (tu mjeru uveo sam kao student prije 47 godina), a to, jednostavno rečeno, znači da ruke perem samo kad s Muzom Erâto imam veliko pospremanje jednom godišnje i kad se iz grada vratim kući. Ovo potonje događa se vrlo rijetko, jer sam već 44 godine u samonametnutoj samoizolaciji. (Terenska putovanja u Hrvatskoj i u inozemstvu, koja se uglavnom sastoje od prikupljanja građe za romane i ponekog nastupa, ne računam, jer se susrećem s mnogo ljudi tako da sam u samonametnutoj samoizolaciji - sviđa mi se taj pleonazam - proveo dosad, zapravo, 41 godinu.) Što se pak tiče sapuna, ovo je izvanredno stanje velike neslobode pa ću, pogotovo ako pandemija koronavirusa potraje, ove godine potrošiti otprilike pet sapuna. Umjesto samoizolacije, koja meni

nipošto ne smeta, jer je ionako nužna za umjetnički rad (ali mi smetaju državom propisane mjere koje do bola vrijeđaju moju inteligenciju!), za mene bi, smatram, najbolje rješenje bilo zakonom nametnuta popuna karantena. U tom bih slučaju potrošio tri ili četiri sapuna, a možda čak samo dva. Ako pak netko ovaj odlomak stvarnosne poezije o sapunu smatra tek šalom, morao bi, prije nego to zaključi, pažljivije promotriti kontekst u kojem se ta "šala" zbiva. To je surov i vrlo neugodan kontekst siromaštva, a ne, krivo nazvan, takozvani kontekst *rizika od siromaštva*. (Naime rizik od siromaštva postoji za sve ljude, pa čak i za najbogatijeg čovjeka na svijetu Jeffa Bezosa, osnivača Amazona, koji u ovom trenutku, danas, 4. travnja, 2020., posjeduje, ako se varam, čistu dobit od preko 117 milijarda dolara. Jeff već neko vrijeme novčano pomaže borbu protiv sve brže širećeg koronavirusa, a jučer je napravio relativno veliku gestu, relativno veliku u odnosu na njegovo bogatstvo, kad je velikodušno darovao 100 milijuna dolara neprofitnoj organizaciji Feeding America, izjavivši da je taj novac darovao da bi spomenuta organizacija "mogla postaviti što bogatiju i bolju nacionalnu mrežu čiji je cilj osigurati hranu brojnim obiteljima koje si je u ovom trenutku ne mogu priuštiti." Ideja! Čim predam ovaj tekst dnevnika Marku Pogačaru, napisat ću pismo Jeffu Bezosu i poslati mu ga ne elektroničkom poštom, već običnom, dakle *by snail mail*. Sadržaj toga pisma, sa SWIFTOM banke i mojim IBANOM tekućeg računa te kratkom biografijom, bit će vrlo kratak, imat će tri rečenice. Reći ću Jeffu Bezosu, inače ljubitelju vrhunske književnosti, da Amazon na lageru ima mojih 9 nekomercijalnih knjiga ograničene raspoloživosti i zamolit ću ga da i meni novčano pomogne upravo zbog njihove nekomercijalnosti te ga pozdraviti kratkim pozdravom: "Zahvaljujem ti, sjećajući se da si i ti otpočeo biznis u garaži." Zbog mog brutalno otvorenog bizarnog pisma jedna od njegovih dvadesetak tajnica sigurno će mu ga uručiti, ako ni zbog čega drugoga, a ono iz čiste zabave. Iako znam da Jeff Bezos ne čita sličnu poštu, baš me zanima hoće li mi odgovoriti ili će mi, bez ikakva odgovora, jednostavno uplatiti primjerice 50 tisuća dolara, što je za njega iznos koji odgovara milijarditom dijelu kovanice od 50 lipa. Ako se to dogodi, što je, dakako, malo vjerojatno, darovat ću HDP-u deset tisuća dolara za osnivanje nove književne tribine na kojoj će se čitati isključivo umjetnička proza i poezija, dakle ona proza koja nije autobiografska, već izmišljena, to jest stvorena

kreativnom maštom spisateljice ili pisca.) Ali da se vratim vlastitom siromaštvu. U gore spomenutom surovom kontekstu siromaštva, a stjecajem životnih okolnosti, "njegujem" kao, već od kraja razdoblja meni izrazito simpatičnog romantizma, zastarjelu instituciju siromašnog umjetnika. *Sapienti sat* u ovaj kasni sat!

Na svim hrvatskim TV programima u gornjem desnom uglu ekrana velikim slovima piše: "OSTANITE DOMA". Ta preporuka, koja meni zvuči i kao naredba, uvijek mi izmami širok osmijeh, jer je ona jedna od osnovnih naredbi koju sam u program svoje spisateljske radionice uveo u rujnu 1976. kad sam se, odbivši akademsku karijeru na Filozofskom fakultetu, u potpunosti posvetio pisanju. U mom programu ta naredba glasi ovako: "Ostani doma kad je god to moguće!" Iskreno priznajem da sam je često kršio, pa i sad je kršim, iako ipak manje zbog drakonskih mjera Nacionalnog kriznog stožera za borbu protiv koronavirusa i Stožera za civilnu zaštitu RH. Sad je kršim i zbog zdravlja, iako spadam u takozvanu rizičnu skupinu. Naime po preporuci svojega kardiologa izlazim u kraće ili duže, ali vrlo aktivne koronarne šetnje zbog koronarne (srčane) bolesti (*angina pectoris*), što će reći da u protekle 44 godine omjer pridržavanja i kršenja samonametnute naredbe jest 70 % u korist pridržavanja. Nije to ni toliko loš omjer, ako se uzme u obzir moj snažno izražen senzibilitet za poeziju svakodnevice i strast za otkrivanjem novih intimnih susreta diljem zemlje i svijeta čije je obilje svakoj spisateljici ili piscu zlatna škrinja s blagom. Jasno, iako rijetko, iz svoje samoizolacije u preporučenoj izolaciji izlazim u dućan po ono najnužnije (ono drugo ionako si ne mogu priuštiti), zatim u ljekarnu i na poštu. Pritom uvijek držim, koliko je to god moguće, socijalnu distancu, kako se u ovo doba vjerojatno namjerno izazvane pandemije mutantom koronagripe nazvanim COVID-19 (kućna teorija zavjere moje kolegice spisateljice) na političko korektan način naziva pojam fizičkog razmaka. Taj je izraz, "socijalna distanca" neispravan ne samo u hrvatskom jeziku, jer izraz "socijalna distanca" ima barem tri značenja, a jezično ispravan izraz "fizički razmak" samo jedno jedino značenje. No pustimo sad, u ovo zlo vrijeme, zabrinjavajuće globalno rašireno smanjenje pismenosti! Rijetka iznimka od te krivo nazvane preporuke, naredbe ili pravila smo moja muza, erotska

Erâto, i ja. Ona rado pristaje samo na vlažan fizički razmak, koji po izračunu mojeg prijatelja matematičara iznosi tisućiti dio milimetra. Ukratko, Erâto i ja ne držimo fizički razmak, naprotiv, i ne peremo ruke sapunom i toplom vodom nakon svake nevine kućanske ili intimne radnje, da ne spominjem jako ljekovitu činjenicu da nikad ne ispiremo mozak napola istinitim ili lažnim vijestima (*fake news*) na televizijskim programima, među kojima prednjače CNN i HRT, kao i na bezbrojnim portalima u džungli interneta, već ih kritički analiziramo pritom koristeći, između ostalih, i staru no učinkovitu metodu "čitanja između redaka".

P. S. Evo primjera, kratko izloženog jer dnevnik iz karantene nije mjesto za temeljitu studiju, dakle evo primjera jedne od mnogih poluistinitih ili lažnih vijesti. Primjerice istodobno je poluistinita i lažna vijest da je teško bolesna osoba, koja boluje od tri ili četiri smrtonosne kronične bolesti, a u dobi je od 80 do 95 godina i više, preminula **od** koronavirusa, već je preminula **s** koronavirusom, jer bi i bez tog virusa ionako ubrzo umrla, recimo za mjesec, dva ili tri, ili najviše za pola godine. Ukratko, takva bi osoba posve sigurno umrla od visoke dobi i s njom povezane visokorizične bolesti. Zbog toga će kao, uostalom, i svake godine, uskoro umrijeti znatan broj starih, nemoćnih i na bilo koji način hendikepiranih teško bolesnih ljudi u staračkim domovima, domovima umirovljenika i u domovima za stare i nemoćne u, i oni na respiratorima i oni koji ih ne moraju koristiti, a ipak su u bolnici na odjelu intenzivne njege. Koronavirus ili virus COVID-19, će, kao što to svake godini čine najopasniji tipovi virusa gripe, a to su tip A i tip B, ako uđe u staračke domove tek samo malo "pogurnuti smrt" oboljelih ljudi kojima su vjerojatno već desetljećima prije dijagnosticirane dvije ili tri neizlječive kronične smrtonosne bolesti, a dovoljna je, jasno, samo jedna, i njima izazvanu opću slabost organizma, to jest gotovo u potpunosti devastiran ili nepostojeći obrambeni imunološki kapacitet imunosnog sustava antitijela, koji on razvija protiv stalno mutirajućih virusa gripe. Ono što je također lažno, znači i bolesno u odnosu na istinu, jest to da će svi takvi pacijenti biti zavedeni u statistiku umrlih od koronavirusa. Liječnici u vrijeme koronavirusa ne prosljeđuju u javnost potpuno istinite informacije. Zbog toga bi se Hipkratovoj zakletvi, to jest njezinoj službeno važećoj varijanti, Ženevskoj zakletvi, koja je na kongresu Međunarodnog saveza liječničkih društava

u Ženevi ustanovljena 1948. godine (igrom slučaja baš u godini mojega rođenja), trebao dodati nužan aneks o liječničkoj etičnosti i obavezi obavještanja javnosti istinitim podacima, a osobito u vrijeme epidemija, da ne spominjem vrijeme pandemija kao što je ova s ovim brutalnim koronavirusom. *Sapienti sat* u ovaj kasan sat.

Pišući svoje dnevničke zapise u tekstu *Koronavirus i potres*, pišući dakle taj svoj "dnevnik iz karantene" svakodnevno se moram suočiti s problemom realističnog pisanja o potpuno nadrealnim zbivanjima. Ta je izazovna tema dostojna svakog truda i ozbiljnog književnog rada bez obzira na aktualne pošasti kao što je to taj koronavirus, bez obzira na dobru ili lošu vremensku prognozu ili na jako proljetno pupanje zdravlja ili pupanje neke zloćudne kronične bolesti. Veliko je obilje takvih nadrealnih primjera. Evo jednog. Budući da su u ovo doba pandemije koronavirusa često u upotrebi riječ "izolacija" i "samoizolacija" te sintagma "socijalna distanca", pišu se u novinama i na internetu u vezi s tim razni nekompetentni tekstovi ili se, najčešće, vode trivijalni razgovori na televiziji, pa sam se maloprije sjetio jedne indikativne sličice. Naime prije deset ili više godina jedna od naših dnevnih novina, možda *Večernji list* ili *Jutarnji list*, ne mogu se sad u ovom času sjetiti tog podatka, provela je relativno opsežnu anketu među samcima, pa je tako novinarka, znajući da sam samac, iako nekad to nisam bio jer sam dvaput bio u braku i jednom u takozvanom divljem braku, anketirala i mene. Također se sjećam i činjenice da je, među ostalima, anketirala i Jadranku Kosor. Anketno pitanje bilo je koncipirano tako da se dozna, pitajući o tome javne osobe kako je to, zapravo, živjeti sam odnosno biti samac ili samica. (Ovo s riječju "samica" jest velik jezični izazov, koji omogućuje urnebesne poetske doskočice.) Odgovorio sam na to pitanje s nekoliko rečenica pozitivno se izjasnivši o statusu samca, to jest o onim ljudima koji su odlučili živjeti sami. Sjećam se samo jedne rečenice koju sam rekao u vezi s tom provokativnom temom: *Najveća prednost samoće jest tišina*. I, eto, baš danas, 1. travnja ili 1. aprila, svejedno, 2020., kad je u punom pogonu svojevrsan praznik sveopće znači globalne zajebancije, zvan na hrvatskom Dan ludosti ili Dan luđaka, a na engleskom April Fools' Day ili April Fool's Day, ponekad zvan i All Fools'

Day, dakle baš se, eto, danas ujutro na CNN-u emitirala emisija glasovite novinarke Christiane Amanpour. Tu je emisiju voditeljica napravila povodom uznemirujuće teškog novog stila življenja u doba pandemije koronavirusa. Emisija je, između ostalog, tematizirala i kućno nasilje, *domestic violence*, osobito prema ženama, ali i depresiju. Tematizirana je i čuvena samoća u svijetu, gotovo uvijek percipirana kao negativno stanje, ali i mnoge mentalne poteškoće nesretnih ljudi koji su zbog koronavirusa u izolaciji ili samoizolaciji ili pak u jedva podnošljivoj te najstrožoj karanteni. Gledam i slušam ne bih li čuo barem glas običnog razuma, kad već voditeljica u emisiju nije pozvala nekog čovjeka kalibara Noama Chomskyja. U toj američkoj emisiji ne čujem ništa što bi ipak odskakalo od prosječnih predrasudama opterećenih te uobičajenih površnosti na američki način. Taj je način, nažalost, prisutan i u Hrvatskoj i, zapravo, čini mi se, u cijelome svijetu. Temperamentna Christiane Amanpour vodi emisiju energično kao kapetan broda na uzburkanom moru za neke velike oluje. Kad se postavilo pitanje emocionalnog doživljavanja samoće, počela je već odavno viđena tugaljiva američka ljepljivost s mahom negativnim predznacima (te samoća je teška, te ona izaziva bezbrojne psihičke probleme, te ovo te ono). Kad mi je napokon dozlogrdilo to naklapanje nalik umnoj razini prvotravanjskih-prvoaprilskih šala, ljutit sam ugasio televizor. Da se što brže izliječim od *mainstream* površnosti emisije, udubio sam se u svoje bilješke i skice o fenomenu samoće, koju doživljavam pozitivno, ako nisam u zatvorskoj samici, i u ozbiljno intonirane citate inteligentnih ljudi bez predrasuda. Prvo na što sam naišao bio je citat meni dragog Amerikanca Henryja Davida Thoreaua: *Nikad ne nađoh druga koji bi bio tako društven kao samoća*. Nastavlja nepokolebljiva spisateljica Marguerite Duras prepuna duha: *Samoća je ono bez čega se ništa ne može uraditi*. Pretpostavljam da je tim citatom odlična spisateljica i talentirana poznavateljica svih vrsta alkohola, a najviše vina, ciljala na pisanje. Niz nastavlja indijski javni govornik, mudri Osho: *Sam je cvijet, lotosov pupoljak u tvom srcu. Samoća je pozitivna, samoća je zdrava. Užitek je biti svoj*. Uskače živo i Hermann Hesse: *Samoća je put kojim sudbina želi čovjeka dovesti sebi samome*. Pridružuje se bez dlake na jeziku spisateljica Barbara Kingsolver: *Samoća je ljudska iluzija. I najtiši korak odzvanja poput groma u svijetu sićušnih insekata pod našim nogama, povlačeći neuhvatljive strune koje*

*povezuju mužjaka sa ženkom, grabljivca sa plijenom, i početak sa krajem. Tu je intrigantan, kontroverzan i nekonvencionalan Jean Paul Sartre: Ako si usamljen kada si sam, u lošem si društvu. Čovjek se rađa sam i sam umire, samo se samoobmanom može uvjeriti da između tih trenutaka, toliko presudnih, nije sam. S obzirom da sam se zaželio malo tihe meditacije, dok gruva pandemija buke u vezi s koronavirusom i ljudskom krhkošću te glupošću (za potonje dvije imam, čini mi se, suviše i previše razumijevanja!), evo za kraj ovoga, emisijom sa CNN-a poremećenog, dnevničkog fragmenta, koji će se s vremenom pretvoriti u istraživački esej; evo nešto najbolje od najboljeg, što znači nekoliko citata starog velikog majstora za ljudsku psihu filozofa Arthura Schopenhauera: *Mladima bi glavni predmet učenja morao biti taj da nauče podnositi samoću: ona je naime izvor sreće i duševnog mira. U samoći bijednik osjeća svu svoju bijedu; veliki duh svu svoju veličinu. Samoća je sudbina svih značajnijih duhova.* Te misli svaka bi spisateljica i svaki pisac morali svakodnevno upotrebljavati kao koristan alat za pisanje, koje uvijek mora biti kreativno, a ne samo u potpuno neispravno nazvanim "školama kreativnog pisanja" (mogle bi se eventualno zvati samo "škole pisanja" ili "studij pisanja") u kojima se, jasno je, kreativnost ne može naučiti kao što se to ne bi mogla naučiti ni *kreativna fizika* kad bi postajale takve glupe škole fizike. Slažući se s mislima mudrog Arthura, viteza savršeno pametnih okruglih vizija i opservacija, sad ću u svojoj kreativnoj samoći pripremiti ljuti vegetarijanski paprikaš od svinje, vrlo inteligentne životinje koja se razumije u paradokse zdrave prehrane, i zatim ručati esenciju čijem eksponencijalnom rastu gubitka svjedočim svakoga dana prateći za potrebe svojeg dnevnika možda programiranu pandemiju koronavirusa prema jednoj argumentima osnaženoj teoriji zavjere. Ta je sintagma već odavno staromodna sintagma, koju je zamijenila mnogo suvremenija, a naziva se jednostavno i nepretenciozno "poslovni dogovor". I napokon, a za kraj kraja ove skice mnogo bogatijeg fragmenta, evo i moje ozbiljne prvotravanjske doskočice koja upravo slijedi: "Ja sam Pale sam na svijetu u vrlo ljekovitoj priči koja je bila samo san, no san sa trajno važećim napatkom da ljudi bez duha ne mogu biti umjetnici, kad bi to i htjeli, a pogotovo ne oni ljudi koji se bave književnošću bilo u mirnodopsko vrijeme bilo u doba tri velika KKK: kuge, kolere i koronavirusa.*

Pandemija koronavirusa dakle. Može li se ona po stopi smrtnosti mjeriti s gripom i ostalim nedaćama koje globalno, što znači pandemijski, haraju planetom zvanim Zemlja? U mnogo toga htio sam se uvjeriti, e da bih se u ovom dnevniku dokopao barem jednog relevantnog zaključka u moru poluistina i lažnih vijesti (*fake news*). Odlučio sam se za to ludilo od potrage. Uložio sam u istraživanje 73 radna sata da bih ugledao širu sliku svjetske situacije. Prekopao sam internet i pročitao tekstove visokoobrazovanih i u svijetu cijenjenih stručnjaka; čitao sam mnoge ozbiljne časopise, doktorske radnje, značajne znanstvene *web*-stranice te lutao Mrežom probijajući se kroz tamno gusto blato nemoralnosti, korumpiranosti, nemarnosti, površnosti, dezinformacija i iščašenih umova brojnih idiota i radikalno glupih te zamalol potpuno nepismenih ili polupismenih tipova i neostvarenih znanstvenika, ljubomornih gubitnika iliti luzera, *wannabe* umjetnika i luđaka svake vrste. Prateći broj umrlih odnosno stopu ili krivulju smrtnosti u 2019. godini u odnosu na prvo tromjesečje 2020., što znači krivulju smrti ljudi koji su umrli od gladi, neizlječivih kroničnih bolesti ili su poginuli u ratovima (to je tek prava pandemija smrti!), raznoraznih nesreća, da ne spominjem smrtonosne rezultate prirodnih katastrofa ili smrti od običnog najobičnijeg siromaštva ili umrlih od gladi ili od samoubojstva te abortusa (to je prava globalna pandemija namjerno počinjenih smrti!), zaključujem da je ovogodišnja pandemija koronavirusa nježna sjena ili, popularno rečeno, tek blaga kamilica u odnosu na astronomske brojeve smrti s ostalih područja. Nigdje, a zbog ovogodišnje paranoje izazvane koronavirusom, ni u jednom javnom mediju ne mogu pročitati krivulje smrti u odnosu na prošlu godinu, no saznao sam ih u spomenutih 73 radnih sati. Nigdje se u medijima ne spominje znanstveni izraz "višak smrtnosti", što sluti na korupciju golemih razmjera. Paradoks do paradoksa. Naime nitko u doba pandemije novog koronavirusa i ne spominje pandemije različitih tipova virusa gripe. Nitko i nigdje u medijima ne kaže ništa o raznim tipovima gripe od koje primjerice svake godine umre od 350 do 650 tisuća ljudi. Ne, o tome nema ni riječi u medijima. Isto tako nema ni riječi o milijun i pol ljudi koji svake godine umre od tuberkuloze, da ne spominjem činjenicu da u medijima nema ni slova o tome koliko ljudi od gladi umre svaki dan na Zemlji. Ove brojke umrlih do Uskrša 2020. od koronavirusa u odnosu na gore spomenute smrti su smiješno male. Ovdje moram stati, jer kad bih u ovom "dnevniku iz karantene"

počeo iznositi egzaktne brojke, mislim da bi ti podaci zauzeli najmanje 50 kartica užasa. Govore, već rekoh, o teorijama zavjere, a riječ je poslovnom dogovoru, koji se može jednostavno zvati zločinačkim pothvatom koji mora rezultirati smanjenjem stanovništva svijeta. Dovoljno je proučiti katastrofalnu situaciju u Jemenu, da bi i zadnji idiot primijetio da nešto bitno i krucijalno nije u redu. Završit ću ovaj tmuran i nespokojan fragment citatom iz svojega romana *Umjetne suze* objavljenog 2013., a iz kojega se da iščitati relativno fiksiran početak projekta namjernog ubijanja ljudi svim mogućim sredstvima pa tako i ovim novim koronavirusom, možda mutantom. Slijedi citat iz romana koji kao da dijete Hitlerova diskursa. "O tom je zločinačkom cilju Ted Turner, osnivač CNN-a, još 1996. godine za vjerski časopis *Last Trumpet Newsletter* rekao ovo što slijedi: "U ovom trenutku ima daleko previše ljudi na ovom planetu. Trebamo smanjiti svjetsko stanovništvo sa sadašnjih pet milijardi ljudi na najviše dvjesto pedeset do tristo milijuna." P. S. Da bi citat, uzet iz daleko šireg konteksta u kojemu je sve što treba detaljno navedeno, bio jasniji nekomu neupućenome, riječ je o tome da je riječ o projektu Novog svjetskog poretka čiji je cilj da se dobar i kvalitetan život na visokoj nozi omogući malon broju ljudi, što pak znači odabranom broju ljudi. Na tom projektu svakodnevno rade mnoge utjecajne grupe zanimljivih opskurnih naziva, koji su svi navedeni u romanu *Umjetne suze*. Howgh!

Jedna sličica za opuštanje u mojem silom prilika ozbiljnom dnevniku iz karantene, koju mi je jučer (4. 4. 2020.) poslala prijateljica. Ona je kao stvorena za još jedan dobar satirički komentar koronavirus-kampanje širenja straha i crnih misli diljem svijeta. Prema toj "fotografiji (vidi ispod!) s tekstom, očito montažom oblikovanoj, mnogo toga što je u svom romanu *1984*. napisao George Orwell jest tiha kamilica upravo zbog današnje uznapredovale tehnologije, koja je u Orwellovo vrijeme bila tek u povojima. Kad bi ovaj tekst dolje bio doista istinit, ja bih se, posve odjeven, stavivši na lice maskirnu masku, onakvu kakva se najčešće koristi za pljačkanje banaka i dućana, u pedofilskom lovljenju mladoga mesa i vjerojatno u terorističkim akcijama, dakle ja bih se posve odjeven pojavio ispred svoje zgrade i fotografirao mobitelom ili fotoaparatom sve svoje gole, a privlačne susjede, što bi mi noću, za

vrijeme predaha od napornog rada pisanja, itekako dobro poslužilo za ekscesivan užitek masturbacije protiv malo je reći zabrinjavajućeg širenja ljudske gluposti, pandemije crnih misli i panike u vezi s koronavirusom. Ipak, držim se, koliko je god to moguće, meni čudne preporuke, gotovo policijske naredbe Nacionalnog kriznog stožera za borbu protiv koronavirusa i Nacionalnog stožera za civilnu zaštitu, koja glasi *#ostanite doma*.

Potres u vrijeme koronavirusa (dok traje potres, *#ostanitedoma* i čekajte smirivanje tla, a tek onda izidite van - ako je to potrebno)

Muza Erâto i ja te noći nismo otišli spavati nakon mukotrpnog rada pisanja, već smo se žudno posvetili smiješnim pokretima na mom širokom hipijevskom krevetu. Zatim smo se ležeći odmarali i pušili mirisnu cigaretu, u cijelom svijetu popularan džoint ljekovite trave sastavljen od mješavine jedne rijetke vrste kamilice i metvice. Gledajući policu s knjigama prekoputa, koja prekriva cijeli zid prostorije od poda do stropa i od lijevog do desnog kuta zida, Erâto i ja smo ćaskali, a potom se to ćaskanje pretvorilo u ozbiljan razgovor o Aristotelu i njegovu pojmu etičke sredine. Rekao sam svojoj muzi Erâto da je upravo zbog tog dobro teorijski obrađenog, i filozofski, ali i ljudski značajnog pojma "sredine" u svojoj *Etici*, moj najdraži filozof antike Aristotel. Netom nakon što sam izgovorio riječi "moj najdraži filozof antike Aristotel", počeo je jedan od tri najjača potresa od katastrofalnog Velikog potresa u Zagrebu 9. studenog 1880., zapravo najjači potres nakon 140 godina. (Od tog je potresa indirektno stradao i August Šenoa. On je kao gradski senator pomagao unesrećenim ljudima te je po hladnoći obolio od upale pluća. Zbog komplikacija i vrlo krhka zdravlja poznati je književnik umro 1881.) Moja dvokatna zgrada od armiranog betona, sagrađena prema svim propisima protupotresne gradnje 1987., ljuljala se kao puding horizontalno lijevo-desno po mojoj procjeni najmanje šest sekunda, najdužih šest sekunda u momemu životu. Pogledao sam na digitalni radio sat na krevetu. Bilo je 6 sati i 24 minute toga nedjeljnog jutra 22. ožujka 2020. Erâto i ja u tim izvanredno opasnim trenucima nismo ništa mislili, uopće nismo bili prestrašeni, samo smo, ne čineći ništa,

skamenjeni i gledali i osjećali ljuljanje moje zgrade, koja se ljuljala kao na valovima. Kad je napokon prestao potres, odmah sam uključio Prvi program HRT-a i ostao zaprepašten. Neka se emisija posve normalno emitirala kao da se baš ništa ne zbiva, kao da se ništa nije dogodilo. Brzo sam ustao iz kreveta, gol kao Agambenov "goli čovjek", i uputio se do radnog stola te zapisao vrijeme početka potresa i svoju procjenu magnitude potresa u epicentru (5,5 po Richteru), koja se, eto, nažalost, pokazala točnom. Nevjerojatno! Nevjerojatno stoga što o seizmologiji ne znam gotovo ništa osim onog osnovnog, dakle malo, a što mi je rekla prijateljica pjesnikinja, fizičarka i seizmologinja Vera Čejkowska, koja je osamdesetih, za vrijeme postdiplomskog studija iz područja fizike unutrašnjosti Zemlje, par dana stanovala u mojoj radionici na Ravnicama. Bijesan kao pas i ris zajedno nazvao sam potom Seizmološku službu Hrvatske i gospođi koja se javila rekao da, eto, Prvi program HRT-a radi kao da se ništa nije dogodilo i da ona javi HRT-u da prekinu program i obavijeste javnost o razornom potresu u Zagrebu i tko zna gdje još, a ne da "koji jebeni kurac" (baš sam se tako izrazio) nastavlja redoviti televizijski program. Ona mi je odgovorila: "Gospodine, nemojte se ljutiti, ali sustav nam je upravo pao, u groznom smo poslu, oprostite!" i prekinula vezu. (Poslije sam saznao da je rekla istinu.) Uključio sam radio. Na radiju je rečeno da odmah iziđemo iz kuća, bravo za radio!, dok se na Prvom programu HRT-a i dalje emitirala neka emisija, koju nisu prekinuli izvanrednim vijestima, a ne "prijelomnim" kako ih u nekim hrvatskim medijima nazivaju. (U tom smislu bolji je CNN koji u vrijeme sličnih situacija istoga časa prekida program s *breaking news*), Izišao sam s Erâto iz kuće. Pred mojim ulazom bilo je nekoliko susjeda. Uzbuđeno smo komentirali situaciju. Nakon desetak minuta vratio sam se u radionicu te nazvao prijatelja Darka, inače sabranog i praktičnog čovjeka, i pitao ga što da sad prvo napravim. On i povremeno njegova supruga Vera davali su mi upute. Prvo pogledaj sve prostorije radionice da vidiš ima li opasnih oštećenja, a zatim uzmi najnužnije, to jest dokumente, novčanik, mobitel i kartice, novac ako ga imaš, sve ključeve, rezervni *laptop*, nešto od higijene, lijekove, toplu jaknu, neku debelu deku i ponovno iziđi te stani malo podalje od svoje zgrade. Bojeći se novih potresa brzo sam se potpuno obukao i sve napravio prema uputama Darka i Vere. Pregledao sam na brzinu cijeli stan u kojemu su gotovo na svim zidovima police s

knjigama i časopisima. Prvo sam pregledao balkon, sobu, hodnik i kupaonicu. Sve je bilo na svom mjestu. Šok me čekao kad sam stigao do kuhinje. Naljutio sam se. Gotovo sam se onesvijestio od potresnog prizora. Četvrtu donju policu, koja stoji iznad malog radnog stola, srušio je potres. Otprilike 200 časopisa i knjiga rasulo se po *laptopu* na radnom stolu i po gotovo cijelom podu kuhinje. Zidovi nigdje nisu napukli, materijalna šteta nije bila velika, ali u meni munjevita misao da ću zbog tog jebenog potresa izgubiti pet radnih sati, onih koji pripadaju mojoj osnovnoj djelatnosti, e kako bih sve doveo u red. Pet za mene izgubljenih sati! To je vrijeme koje sam već jučer namijenio za jutarnju smjenu pisanja. (Sreća je da se nisu srušile police u sobi, na kojima je najmanje 6000 knjiga i časopisa, osobito one police koje su iznad kreveta, dakle iznad moje glave kad spavam ili pak meditiram ili radim nešto drugo, te što se nije srušio veliki monitor centralnog kompjutora.) Kao da sam negdje na terenu gdje skupljam građu za roman, instinktivno sam izvadio mobitel iz džepa i snimio potresom izazvan potresni prizor iz svih uglova. Zatim sam se malo pribrao i sve već pripremljene stvari stavio u veliki crni ruksak, očekujući sljedeći, možda još jači potres, jer znam da se potresi stalno događaju, što mi je davno rekla prijateljica Vera Čejkowska. Potresi se neprekidno događaju kao i poezija. Poezija je potres u mozgu, a neprekidni potresi Zemljinog odrastanja kore tek su ekvivalent potresne poezije mozga. Još jednom sam pregledao stan, zaključao ga i izišao. Stajao sam u punoj opremi oko jedanaest metara udaljen od zgrade i pušio. Glupa situacija. Nakon tri popušene cigarete, više nisam mogao izdržati i vratio sam se u radionicu. Ako već treba poginuti, mislio sam, poginut ću sa svojim knjigama i časopisima koje sam mukotrpno, odvajajući od usta, kako se to kaže, prikupio u zadnji pet desetljeća. Prvi program na televiziji i dalje je idiotski vrtio program uopće ne prekidajući emisije. U gornjem desnom uglu ekrana pisalo "Ostanite doma". Pomislio sam, pomalo se tresući od straha, kako ostati doma neposredno nakon potresa i iz male kućne ljekarne uzeo tabletu za smirenje. Zatim sam se hrabro prilijepio uz kompjutor i na internetu čitao o potresu i gledao posljedice teške havarije koja je pogodila moj rodni grad. Ono što sam vidio me šokiralo i izazvalo suze, suze bijesa. Neprekidan strah u želucu. Čudno! Nisam se bojao kad je ljuľjalo, a sad sam prožet strahom. Tableta za smirenje ne pomaže. Znam da su Nebo i Zemlja i dalje nefunkcionalni. "OK, neka opet zaljuľja, boli me

racku!", rekao sam u slengu Maksimira, svog rodnog kvarta, i nastavio marljivo orati po internetu. Te potresne nedjelje, a meni je svaki dan u tjednu radni dan, nisam napisao nijednu jebenu kreativnu rečenicu, već samo bilješke o potresu, a onu o epicentru potresa velikim slovima, jer je taj epicentar prokleta blizu mojeg radnog stola. Uopće nisam radio, što je presedan u povijesti mojeg pisanja, ako izuzmem opuštanja za vrijeme intimnih susreta koji su dobri za efikasnu cirkulaciju krvi i metabolizam te općenito za zdravlje. Samo sam tužno, gledajući *desktop* na monitoru, pogledao na fajl romana na kojemu upravo radim i kao neki kompjutorski manijak rovaio po internetu, a navečer gledao televiziju, stalno misleći ako opet zaljulja, recimo ako potres pukne sedmicu po Richteru (najjači potres u Hrvatskoj prema podacima Seizmološke službe bio je katastrofalan potres u Dubrovniku 1667., procijenjen na magnitudu 7.1 prema Richteru), onda ionako više ništa neću znati, jer ću biti definitivno mrtav te prekriven knjigama i vrlo konkretnim te tvrdim betonom.

#Ostanitedoma (poslije potresa)

Svakodnevna rutina u stalnom strahu od novog, možda još jačeg potresa. Rutina se sastoji od jutarnje tjelovježbe s paralelnim slušanjem korona vijesti na CNN-u i strogog zdravstvenog režima uzimanja lijekova, kuhanja malih skromnih radničkih obroka, rada na tekstovima, *sièste* nakon ručka, večernjeg gledanja korona horora koji emitira TV dnevnik na HRT-u čiji je opaki sadržaj katkada daleko od stroge znanstvene istine kao, uostalom, i na CNN-u, i od neprekidnog rada pisanja do 3 ujutro s malo sna kao neophodne okrepe tijela te intelekta i još uvijek prljavog te istinoljubivog i neispranog mozga. Ukratko, nakon TV dnevnika, Muza i ja sjedimo za radnim stolom do kasno u noć i pišemo. Osim na novom romanu radim i na tekstu eseja, koji mi je 15. siječnja 2020., kad se korona razbuktala u Kini, naručio glavni urednik časopisa *Dubrovnik* Davor Mojaš. Naime časopis će posvetiti velik tematski blok Danteu povodom njegove sedamstote godišnjice smrti. Rok je lipanj 2020. Nema krajnjeg roka (*deadline*) predaje teksta. To me raduje zbog ugodnog osjećaja neopterećenosti tim i tim datumom, što je inače

redovita pojava u mojem poslu kao i u poslu mojih kolegica i kolega. Što se tiče Dantea Alighierija, a budući da sam usred paklenog vremena porasta koronatalitarizma, i onoga vidljivoga golim okom i onog nevidljivog kao virus, obradit ću u tom eseju samo jedan njegov stih iz *Božanstvene komedije*, poznat zloslutan te pesimističan stih o nadi u prvom dijelu njegova glavna djela, u *Paklu*, Treće pjevanje, treći stih u trećoj tercini. Taj stih ("Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate.") Mihovil Kombol zbog potreba rime cijele tercine prevodi ovako: "tko uđe nek se kani svake nade." Budući da ja za potrebe eseja *Mit o nadi - Dante i Bloch*) ne prevodim cijelu tercinu, već samo treći stih, preveo sam ga takoreći doslovno: "Ostavite svaku nadu, vi koji ulazite." Taj Danteov stih podrazumijeva da nada postoji bez obzira na stanoviti pesimizam, koji je na ulasku u "pretpakao" (Dante) samorazumljiv, a u suodnosu je s prilično optimističnim djelom *Princip nada* Ernsta Blocha. (Isprepletena veza pojma utopije - utjecaj čitanja znanstvene fantastike - i pojma nade - filozofski interes u doba studija filozofije i komparativne književnosti - zanima me već od rane mladosti. Naime u to mi je vrijeme teta, inače istinska rimokatolkinja, koja je, bizarne li vjerske situacije, stanovala u istoj kući u kojoj i liječnik Ivo Padovan, filmolog Ante Peterlić i slikar Marijan Detoni - takvu paradoksalno simpatičnu situaciju nazivam mikro-multikulturalizmom, jer pod istim krovom u dobrosusjedskim odnosima i u mirnom suživotu žive ljudi potpuno različitih stavova i vjerskih uvjerenja te razina obrazovanja -, dakle u to mi je vrijeme teta pokušavala utuviti u glavu da je vjera zapravo nada u vječni život na drugome svijetu. Ipak, na kraju studija između intrigantnih pojmova nade i utopije odlučio sam se za potonju, te sam kod Gaje Petrovića diplomirao s tom temom u djelu Ernsta Blocha; naslov diplomskog rada: *Utopija kao konstituens čovjeka*.) Ne samo da je očito kontroverzan, i u najvećoj mjeri dvojben, pojam nade je i antropološki itekako zanimljiv, osobito u izrekama "u nadi je spas" i "nada umire zadnja/posljednja", što "na terenu" tragične ljudske zbilje, jasno, ne odgovara istini ljudskog življenja. Povrh toga taj je fenomen pojma nade pun bogatog humora, osobito jezičnog humora, jer značenje riječi "nada" na španjolskom jeziku glasi "ništa". (Jezik, ako ga pažljivo promotrimo, uvijek kazuje istinu, čak i u igrama riječi, u ovom slučaju istinu da je "nada", zapravo, "ništa", što je itekako ozbiljno upozorenje za sve one koji se nečemu nadaju, recimo uništenju virusa, a to je,

dakako, nemoguća misija, jer viruse nije moguće uništiti; oni umiru prirodnom smrću, ponovno se istoga trenutka rađaju novi, koji često mutiraju itd.) Nalog mojeg unutarnjeg stožera za borbu protiv svih mitova jest žudnja za tijelom Drugoga i misaono te praktično i kreativno djelovanje. Ubacit ću u esej o Danteu i odlomak o koronavirusu kao i sve češće spominjanje riječi "nada" u tom kontekstu (nadamo se da će ova pandemija brzo proći, nadamo se ovome, nadamo se onome i tako do besvijesti, jer nadati se "ništa" ne znači, jer znači ne znati nešto itd.) Najkraće rečeno, nada i utopija (ne-mjesto), pa čak i negativna utopija, su najčešće stanja blagih psihičkih poremećaja izazvana starim mitovima i spadaju u mekane oblike neuroze, a u težim slučajevima (fanatizam) u psihozu ili čak u jaku bipolarnu depresiju, dok se u recentnom kontekstu koronavirusa pretvaraju u masovnu psihozu. Da, u tom eseju o nadi kao nepostojećem entitetu povući ću i plodonosnu paralelu Danteova shvaćanja pakla i Sartreove izreke "Pakao, to su drugi (ljudi).", s kritičkom primjedbom da je Sartre prihvatio Danteovo viđenje (koje je nastalo kao literarna osveta, moram priznati uspješna, zbog toga što su ga prognali iz rodnog grada Firence), a ta će kritička primjedba biti podržana mojom izrekom, potaknuta koronavirus-strkom, koja je preoblikovana u poticajnu kritičku misao: "Pakao, to sam ja." Sve navedeno detaljno ću obraditi u eseju *Mit o nadi*, a sad se moram u potpunosti posvetiti svojem novom romanu. Prednost sadašnje masovne psihoze, kao i s njom povezanih restrikcija slobode kao što su to izolacija tipa *#ostanite doma* (vrsta kućnog pritvora), jest sunčano vrijeme kao stvoreno za one pojedince koji se ne libe u kao daru s neba isporučenoj samoći i nametnutoj socijalnoj distanci opredijeliti za kreativnu djelatnost bilo koje vrste, što naročito vrijedi za područje istraživačkog znanstvenog rada, filozofije i najviše za područje umjetnosti uopće, a osobito za područje *umjetničke književnosti*. Morao sam unijeti tu razlikovnu sintagmu, jer ono što se zadnjih desetak godina smatra književnošću jest autoimuna bolest pisanja, koju jednostavno nazivam autobiografska manija na rubu sve slabije pismenosti suvremenog novinarstva. Ta je bolest poprimila opseg pandemije veće od pandemije koronavirusa. (Dodatan bonus, dobitak, osobito za pisce koji vole nogomet i sport općenito, u koje se i ja ubrajam, jest ovogodišnje otkazivanje Europskog prvenstva u nogometu i Olimpijskih igara u Tokiju. Počet ću vjerovati u Boga, tako mi Bog pomogao! Samo da opet ne bude potresa, već i

stoga što je moja radionica previše blizu epicentra teškog potresa od 22. ožujka. Dobio/li sam/smo gotovo cijelu godinu za miran, tihom tišinom obojen neometan stvaralački rad od kuće, što je ionako naša prirodna pozicija: samoća i tišina za vrijeme vrlo koncentrirana rada. S tim u vezi slutim da će se ovogodišnji Interliber, 42. međunarodni sajam knjiga u Zagrebu, ipak održati. I tako dalje, in tako naprej. Moj unutarnji stožer za borbu protiv svih mitova i restrikcija slobode umjesto nade i utopije bira, kao, uostalom, i uvijek, onu dobru staru izreku prevedenu na latinski, a koju je još u meni bliskoj antici izrekao mudar i k tome marljiv te darovit grčki umjetnik Apel (Apelles s Kosa) i, uza sve ostalo, dvorski slikar Aleksandra Velikog: *Nulla dies sine linea*.

Seks u doba koronavirusa, korupcijske kuge 21. stoljeća

Cvjetnica, nedjelja, 5. travnja 2020. Sunčan i potresno lijep dan. Proljeće cvjeta i propinje se u punom sjaju kao i dojmiljivi pramenovi na kreativnoj frizuri moje drage Ane, susjede iz iste ulice i dobre prijateljice, aktivistice, antropologinje i pankerice zvane Psycho, što zorno prikazuje fotografija (vidi dolje!), ili kao opaki, loši i zli pramenovi magnetizma te zaigrane i vrlo opasne spirale korone na Suncu. Kratka žustra popodnevna kvartovska šetnja koronarnog bolesnika (*angina pectoris*), koji, još uvijek u stresu potresen ružnim scenama potresa u svojoj radionici, a osobito onima u cijelom Zagrebu, razmišlja o svojem dnevniku iz karantene. Večer. Mrak. Tama. Tiha i tamna noć. U daljini sve je tiši muk, u cijeloj je Hrvatskoj koronavirusa huk. Pamet guta već daljina. Drastične, drakonske izvanredne mjere su i dalje na snazi.

Hrabra prijateljica Ana, antropologinja, aktivistica i pankerica, koja je također proživjela vrlo težak stres u doba potresa, nazvala me kad cvjeta Cvjetnica, i došla točno u podne u moju radionicu da bismo zajednički podijelili žalost zbog činjenice da su mnoge naše prijateljice i mnogi prijatelji prošli gore od nas (njoj su se, koje li koincidencije!, također u kuhinji, srušile sve staklenke s rižom, ječmom, slanutkom, lećom te grahom i porazbijale se, a njihov je njihov sadržaj preplavio kuhinju), ali i prigodnim nazdravljanjem kojim slavimo to što smo ipak ostali živi, ali slavimo i jedan velik događaj: Ana i Robert, njezin novi dečko, istodobno i obostrano smrtno su se zaljubili. Ana mi se ispričavala što je toliko sretna u

nesretnim okolnostima. Čemu isprike, Ana, rekao sam blago prijateljici tako izmiješanih osjećaja i dodao, hrabreći je, da život unatoč svemu što se dogodilo mora ići dalje, što i jest istina.

Sjedim večeras za radnim stolom i pišem ovaj sumoran dnevnik. Budući da radim do tri ujutro, neke kolegice i kolege te meni dragi ljudi, prijateljice i prijatelji, znaju da me mogu nazvati i noću na fiksni telefon, jer je moj mobitel isključen do deset ujutro. Upravo sam radio na 11. poglavlju svog novog romana, kad je točno u 11 sati navečer zazvonio telefon. Zanimljive li koincidencije: točno u 11 sati! Zbog ozbiljnosti situacije, koja u Europi, osobito u Italiji, Španjolskoj i Francuskoj, a sve više i jače u SAD-u, nalikuje na programiranu Apokalipsu, činim uslugu svojem nešto mlađem kolegi, povremenom suradniku i prijatelju, ali, eto, i supatniku u istoj bolesti. Naime i on odnedavno ima *anginu pectoris* te ugrađen stent, ali o tome ne želi govoriti. Ja, dakako, poštujem tu želju i nikad mu više neću spomenuti našu zajedničku bolest. (Ipak, da ga barem malo razvedrim, na kraju našeg telefonskog razgovora nisam mogao odoljeti, a da mu ne citiram smiješnu rečenicu jednog našeg kolege, profesora i pjesnika sklonog šali, koji je također srčani bolesnik, dakle čovjek koji se itekako razumije u koronografiju. Evo te, barem meni duhovite, rečenice: "Jebeš hrvatskog intelektualca, koji nema ugrađen barem jedan stent!") Ako ipak zatraži razgovor o našoj bolesti, ja ću mu se vrlo rado odazvati. Povod noćnog telefonskog poziva jest njegova velika žalost zbog nesretnog načina života kojim u doba koronavirusa žive on i njegova djevojka te strah od objavljivanja statusa na svojem Facebook profilu. Ustreptala glasa zamolio me da, ako nemam ništa protiv, da na svoj Facebook profil stavim njegovu kratku autobiografsku priču, usko povezanu s koronavirusom, koju će mi diktirati. "Drago mi je, prijatelju, što ti mogu pomoći", rekao sam mu, pa smo uključili Skype tako da bih ja mogao lakše tipkati. Začudilo me to što mi tekst priče nije jednostavno poslao *mailom*, ali bilo je očigledno da je preko svake mjere uzbuđen, pa sam se suzdržao od tog logičnog pitanja. Počeo je diktirati, ali ga je prekidao suhi kašalj koji, jasno, nema nikakve veze s aktualnim virusom, već s njegovim pušenjem. Zamolio me da iznad teksta priče stavim parafraziran naslov u cijelome svijetu poznatog osim, vjerojatno, u Sjevernoj Koreji, tužnog romana *Ljubav u doba kolere* Gabriela Márqueza, što sam odmah i učinio te navrh stranice utipkao taj

pomalo zagonetan, ali nadahnut naslov: *Seks u doba koronavirusa, korupcijske kuge 21. stoljeća*. Slijedi njegova potresna priča.

"Moj je pseudonim Atila B. B. Izmislio sam ga danas za ovu priliku zbog delikatne teme moje priče, jer sam u Hrvatskoj poznat, takoreći *celebrity*, ali i zbog toga da me susjedi ili kolegice spisateljice i kolege pisci te članovi rodbine ne prepoznaju u priči, ako slučajno svrnu na profil mojega prijatelja Milka i zatim me stigmatiziraju kao osobenjaka ili čak luđaka. Živim u Zagrebu, Hrvatska, u kući kojoj je nedavni potres srušio dva zabata, jedan dimnjak i trećinu krova; sva je sreća da je moja radionica ostala neoštećena. Po pozivu sam slobodan umjetnik (riječ "slobodan" treba shvatiti s rezervom ili, kako se to kolokvijalno kaže, *cum grano salis*), koji će uskoro biti umirovljen, ali će i dalje nastaviti pisati i objavljivati. Objavljujem poeziju i prozu, a sad pišem eksperimentalnu dramu o Čehinji Juliji s kojom sam prošloga ljeta bio "u kvaru na otoku Hvaru", kako se zajedljivo te pakosno izrazila moja ljubomorna stanodavka, privlačna šjora Cecilija, "žena u najboljim godinama", kako sebe ponosno predstavlja. Sedam dana nakon Nove godine, zbog moje sve teže neimaštine, jer su honorari tijekom 2019., i u časopisima i na radiju, bili sve manji, bio sam prisiljen prihvatiti ponudu svojega socijalno osjetljivog kolege i počeo davati satove hrvatskog jezika strankinjama ili, kako se kolokvijalno kaže, instrukcije. Prije nego što sam započeo s radom, rekao sam svojem utjecajnom kolegi da imam dva uvjeta: da se nastava održava u mojoj spisateljskoj radionici i da ću instrukcije davati samo studenticama, ne i studentima, jer se jako bojim svoje tihe sklonosti prema muškarcima koja neprekidno traje već od dječjeg vrtića, dok se u osnovnoj školi pojačala, u srednjoj školi još i više, a na fakultetu je gotovo eskalirala. Još bi mi samo i to trebalo, hej, da postanem gej, to jest biseksualan, rekao sam mu zamolivši ga za strogu diskreciju. Kolega je ne oklijevajući ni časka prihvatio oba uvjeta. Počele su instrukcije, 150 kuna po satu. Održavao sam ih od 3 do 6 sati popodne svakoga dana osim nedjelje. Ponekad bi negdje malo zapelo, pa smo se studentice i ja istovremeno služili engleskim i hrvatskim. Među mojim učenicama isticale su se Lynn Smith iz Engleske i Karen Hill iz SAD-a. (Naravno, oba sam imena i prezimena izmislio da moje studentice netko od njihovih hrvatskih prijateljica ili prijatelja ne prepozna u mojoj priči, ako

slučajno nalete na Milkov Facebook profil.) I Lynn i Karen su, zapravo, kod mene uzimale dodatne satove, jer su učile hrvatski i u Croaticumu, Centru za hrvatski kao drugi i strani jezik, koji je dio Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Mislile su, s pravom, da će, ako uzimaju dodatne satove kod nekog hrvatskog pisca, još bolje naučiti hrvatski. Nastava je polako te temeljito odmicala u dobrom smjeru i djevojke su sve bolje znale hrvatski; svakoga dana naučile bi pravilno izgovoriti najmanje četiri riječi na hrvatskom jeziku. Sve mi je draža bila Karen Hill, inače inženjerka informacijske tehnologije i programerka mobilnih aplikacija operacijskog sustava Android. Studij je završila na prestižnom sveučilištu Columbia University u New Yorku, svojem rodnom gradu. Već pet i pol mjeseci radi u jednoj renomiranoj zagrebačkoj tvrtki. Nakon šest ili sedam tjedana nastave, Karen i ja smo se ludo zaljubili, te je moja draga Karen i nedjeljom počela dolaziti u moju spisateljsku radionicu, i na satove hrvatskog i na satove anatomije. Uživali smo u poučavanju, ja, i u učenju, ona. Karen mi je nakon jednog sata hrvatskog rekla da se, zaljubivši se u mene, zaljubila i u hrvatski jezik, te da će ga, "so help me God!", naučiti toliko dobro da će biti sposobna na hrvatski s engleskog prevoditi važne knjige svoje struke. I tada, usred najžešće ljubavi i ljubavnog spajanja naših tijela ili, bolje i pravilnije rečeno, svakodnevnog ekscesivnog jebanja nakon učenja hrvatskog, došlo je do preokreta koji je iz temelja promijenio naše živote i našu veliku ljubav. Dogodilo se zlo: koronavirus pojavio se u Hrvatskoj 25. veljače. Karen je i dalje dolazila na satove, a ostalim sam studenticama, među njima i iznimno talentiranoj za hrvatski Lynn Smith iz Engleske, morao otkazati nastavu zbog novonastale situacije u vezi sa širenjem koronavirusa. S vremenom su uvedene stroge mjere takozvanog socijalnog distanciranja, stroga pravila o higijeni i slično. I ja sam uveo te mjere, jer sam se strašno prepaao koronavirusa, najviše zbog toga jer i ja već spadam u rizičnu skupinu kao i moj kolega te prijatelj Milko. Ljubav je između Karen i mene unatoč situaciji sve više rasla, buktajući kao dolazeće proljeće, ali smo morali biti ekstremno oprezni, e da me Karen slučajno ne zarazi tim " *fucking koronavirusom*", kako taj virus nazivamo i ona i ja, jer na satove u moju potpuno dezinficiranu radionicu dolazi iz centra grada i tko zna što se sve usput može lako kao virus zalijepiti na nju. Kao domišljat ljubavni par zajedno smo smislili detaljan plan, što

znači i strategiju i sve prateće taktike. Ukratko, smislili smo postupak druženja, e da bismo mogli nastaviti našu ljubav čak i u doba *fucking* koronavirusa kao i, jasno, satove hrvatskog jezika. Možda bi nekomu neupućenom u situaciju cijeli taj naš postupak izgledao kao znanstvenofantastičan roman, ali tako je, na moju veliku nažalost, moralo biti, a sve u smislu *što je tu je* . Evo tog postupka u četiri faze.

Prva faza. Karen u mojoj ulici parkira auto blizu mog ulaza, zatim me nazove mobitelom i stane dva metra od ulaza u kuću pritom isključivši mobitel stavivši ga u plastičnu vrećicu te potom u svoj ruksak. Ja s prvog kata silazim, otvaram ulazna vrata i kažem joj da pričeka točno deset sekunda prije nego se uspne do mojih vrata na prvom katu, te brzo otiđem u stan. Zatim ona pokuca, tripud prema našem dogovoru, a ja otvorim vrata, dok Karen mora stajati ispred njih. Noseći masku na licu i tanke plastične rukavice na rukama, priđem Karen na pola metra i dezinficijensom joj poprskam odjeću sprijeda i straga, a zatim masku, rukavice, cipele, ruksak, torbu sa službenim *laptopom* i vrećice pune hrane. (Otkad su uvedene stroge mjere, Karen dolazi ujutro u osam sati, jer popodne i navečer radi za tvrtku od kuće, *from home*, i ostaje kod mene do ručka, do 15 sati, koji zajedno pripremamo, i zatim se odveze do svojeg unajmljenog stana te zatim radi za tvrtku. Prije rada, rekla mi je, svaki dan nazove roditelje u New Yorku, jer se u međuvremenu pandemija opakog virusa proširila i na SAD, pa se ona jako boji za mamu, tatu i brata. Zasad su njezini dobro, ali opasnost je velika jer su u njihovu najbližem susjedstvu već umrla četiri muškarca i sedam žena, sve ljudi stariji od 76 godina.) Karen zatim ulazi u radionicu, skine masku, plastične rukavice, cipele i svu odjeću, uključujući gaćice i čarape, koju sa svim ostalim stvarima stavi točno na već za tu svrhu predviđeno mjesto u hodniku, a vrećice pune hrane metar dalje. Dok ona sve to radi, ja brzo odnesem vrećice u kuhinju i stavim ih u hladnjak. Poprskam je dezinficijensom temeljito još jedanput po cijelome tijelu, i sprijeda i straga, te potom Karen ode u kupaonicu i sapunom te toplom vodom dobro opere lice i ruke, a zatim šamponom opere kosu i istušira se. Potom se vrati u sobu i odjene u poseban komplet odjeće, onaj "za po doma", koji je, otkad je Nacionalni stožer za civilnu zaštitu uveo stroge mjere protiv koronavirusa, neprekidno u mojoj radionici već predviđen za tu svrhu. Ta je odjeća, ustvari, topla trenirka; njezin gornji dio ima *ciferšlus* i kapuljaču. Isto tako Karen je, kad se kriza s *fucking*

koronavirusom" u Hrvatskoj počela sve jače zahuktavati, kupila *laptop*, to jest *portable computer* ili *prijenosno računalo* (trebalo joj je petnaestak minuta da pravilno izgovori tu sintagmu na hrvatskom jeziku; pa i meni je lakše izgovoriti englesku verziju te sintagme!). Kupila je Appleov MacBook Pro *laptop* od 16 inča, "of course, my horse" (Atila B. B.), onaj na kojemu je Appleov logo: malim dijelom odgrizena stilizirana jabuka, jabuka s udubljenjem na desnoj strani. Taj je *laptop* predviđen za učenje hrvatskog i ostale ozbiljne stvari, ali usput i za "one stvari", ili "kinky stuff", kako te "stvari" zove Karen. Taj smo *laptop* stavili na kraj lijeve strane mogega velikog radnog stola od dva i pol metra dužine i 80 centimetara širine, dok je na kraju desne strane na svojem uobičajenom mjestu već dugo smješten moj PC kompjutor. Sredina plohe stola služi inače za "ručni rad" na papiru, mahom za zapisivanje ideja i za čitanje knjiga, časopisa i novina. Svoj radni odnosno službeni *laptop*, također Appleov MacBook Pro, Karen uvijek nosi u crnoj torbi za laptop, jer otkad su uvedene stroge mjere mnogi zaposlenici njene tvrtke, pa tako i ona, rade za tvrtku "od kuće". Pohvalio sam se Karen da je moj prvi kompjutor u životu, na kojem sam pisao neka od svojih besmrtnih djela, bio upravo Appleov Macintosh, od milja zvan Mac, pokazujući joj originalne kutije koje su sad prepune fascikala u kojima su filozofski spisi o teoriji jezika, antropologiji i o ontologiji ljudskoga tijela, osobito glave i njezine unutarnjosti, te tijela uopće, a na kojima još dugo i ozbiljno moram raditi, procjenjujem još najmanje 6 ili 7 godina.

Druga faza. Nakon te, već automatizirane **Prve faze** postupka studijske i ljubavnog druženja, koji smo, kako već rekoh, zajednički isplanirali, pristupili bismo drugoj fazi: poučavanju i učenju hrvatskog, i to na sljedeći način. Karen i ja strogo držimo takozvanu socijalnu distancu (misli se, zapravo, na fizički razmak, ali ta sintagma ne zvuči dovoljno politički korektno onima koji vode državu, iako je pogrešna jer "socijalna distanca" ima najmanje tri značenja, a izraz "fizički razmak" samo jedno, dakle upravo ono na što se on odnosi). Dakle držeći fizičku distancu od otprilike metar i pol, iako je tobože preporučeno, a zapravo propisano da ta distanca u zatvorenom prostoru mora biti dva metra, a na javnim mjestima jedan metar, mi sjednemo i počnemo s radom. Radimo puna dva sata, znači ne školska, već dva cijela sata. Radimo žestoko, katkada malo i posrćući, jer je hrvatski mnogo teži od engleskog, osobito zbog padeža, ali je ipak, umirujem

simpatičnu Karen, mnogo lakši od primjerice mađarskog. Karen je ozbiljna, vrlo marljiva i iznimno zainteresirana za učenje te je usput i kooperativna. Doista se ne mogu sjetiti kad sam imao bolju studenticu. Otkad smo se zaljubili, rekla mi jedna prijateljica "kao balavci", i još bolje upoznali, Karen je, znajući da sam morao otpustiti ostale učenice i uočivši moju neimaštinu vidljivu golim okom, najviše u hladnjaku, samoinicijativno povisila satnicu na 300 kuna, a ja sam školski sat od 45 minuta povećao na 60 minuta, koliko sat doista i traje, a ponekad i na petnaestak minuta više da i ja pokažem, barem malo, da sudjelujem u humanitarnoj akciji *#Dobro je činiti dobro*. Osim toga Karen svaki dan kupuje hranu, i to onu "najbolju od najbolje" (Karen), kupljenu u specijaliziranim trgovinama zdrave hrane, sve higijenske potrepštine, cigarete Lucky Strike i viski Jack Daniel's Old No. 7., koji oboje volimo kao što oboje volimo i Lucky Strike. Ispričala mi je sve o sebi. Znam da si ona to može priuštiti, jer je iz dobrostojeće njujorške obitelji s Manhattana, ali i zbog toga što kao vrhunski stručnjakinja u poznatoj zagrebačkoj tvrtki zarađuje plaću trostruko veću od hrvatskog prosjeka. Kad sam malo prosvjedovao zbog toga što je toliko rastrošna, rekla je na praktičan američki način kratko i odsječno: "Atila, ti i ja se volimo, *right!*?. Ja imam, ti nemaš, *right!*?. Zar onda nije normalno da barem malo pomognem svojem dragom koji je u problemu, *right!*? *By the way*, kupit ću ti za Uskrs novi *laptop*, isti kao i moj, a onaj tvoj prastari *laptop* za terenski rad, onaj Acer iz kamenog doba na stolu u kuhinji, daruj Caritasu ili nekoj sličnoj ustanovi. Osim toga na novom ću ti *laptopu* pokazati razne kompjutorske trikove na alatima u Wordu kao i način na koji možeš najbolje koristiti sve, ali baš sve *fucking* tipke na tipkovnici. Ne, ni riječi, dragi Atila! Pisac poput tebe zaslužuje pravi profesionalni *laptop* s najmanje barem jednim ili dva terabita memorije. To je moj dar tebi kao znak zahvalnosti za sve ono što činiš za mene kao tvoju studenticu hrvatskog jezika i književnosti općenito, uključujući, hej, čovječe, i moju, dakle američku književnost. Osim toga ovakvog profesora, dečka i ljubavnika, znači jebača, nikad u životu nisam imala, a povrh toga zaljubila sam se tebe, a i ti u mene, ako se ne varam, i to je i više nego dovoljno, *my dear Atila*." Što sam mogao učiniti nakon takve rafalne paljbe? Ništa, osobito zbog toga što je bila posve u pravu. Još je na kraju dodala, najozbiljnijeg izraza lica koji sam dosad vidio: "Atila, volim te kao svoju zemlju, kao svoj rodni grad. Ti si moj san, moj *American*

Dream, ti si moja država, ti si moja jedina istinska *country*. Stoga, moj dragi i ljubljani Atila, ja strastveno slijedim rečenicu Johna F. Kennedyja, inače meni najdražeg našeg predsjednika, koju je na doista impresivan način izgovorio za vrijeme inauguralnog govora 1961., pa je sad i tebi kažem kao svoju vlastitu rečenicu: *Ask not what your country can do for you – ask what you can do for your country*. Nego, Atila, Biču Božji, dragi profesore, vrijeme je za ljubav, vrijeme je za treću fazu", dodala je lascivnim osmijehom Karen i počela polako skidati odjeću "za po doma", svoju toplu trenirku za zimski period od pamuka sive boje. "Nije loša ni ova rečenica na mojem materinskom jeziku", dodala je Karen, "Give it to get it.", tresući svoje oble bijele dojke s tamnim korona bradavicama lijevo-desno. OK, rekao sam, neka počne treća faza. "Let's the our little games begin!", rekao sam parafrazirajući olimpijsku spremnost za natjecanje. **Treća faza**. Najviše smo se i Karen i ja namučili kad smo, oblikujući naš plan u četiri faze, posrćući radili na **Trećoj fazi** odnosno na postupku ljubavnog seksualnog druženja u opasno doba koronavirusa. Vjerujem da je jasno i totalnom idiotu kao i seljačini (*redneck*) iz urbanih ili ruralnih hrvatskih te američkih područja da je seks jedna od osnovnih ljudskih potreba (uz hranu, piće i "krov nad glavom"), a ujedno je i nezaobilazan uvjet rođenja djeteta te je također jedan od osnovnih sastavnica temelja ljubavi, to jest ljubavne veze dva ljudska bića, u našem slučaju muškog i ženskog bića.

Mali predah u priči koji ću neizravno posvetiti jezičnoj hipokriziji u jeziku, a koji je u najužoj vezi s ljubavlju i njezinim temeljnim dijelom: spolnim spajanjem

Prije oblikovanja Treće faze zamolio sam dragu Karen, koja je inteligentna kao brze umne britve i konfiguracije Tesle i Einsteina te uz to i vrlo napredna, ali iz tradicionalne njujorške obitelji srednje klase, da planirajući tu fazu uvijek koristimo pravilne engleske i hrvatske riječi umjesto politički korektnih fraza kao što su to primjerice "to make love" i "voditi ljubav", dakle da koristimo upravo one riječi koje smo u našoj intimnoj dakle ljubavnoj vezi koristili i prije te krize s koronavirusom i s njim povezane takozvane socijalne distance, pa smo tako govorili ili "jebati" ili "to fuck". Iako je "pristojna" engleska fraza bolja od hrvatske, obje su pogrešne u jezičnom smislu. Zbog čega, zapitala je Karen, e da bi naučila što više hrvatskog, ali i materinskog jezika. Pa zbog toga, najdraža, odgovorio sam, jer se primjerice "pravi kolač ili čini ili izrađuje neka materijalna

ili pak duhovna stvar, a u drugoj, hrvatskoj varijanti ljubav se ne vodi, fuck! Vodi se poduzeće, posao, to jest biznis, vodi se pas u šetnju, vodi se knjigovodstvo ili pak velika ekspedicija na Mount Everest, ima u jeziku toga "pun kurac". (Objašnjavanje te fraze Karen trajalo je tri minute.) Isto tako "kurac", sjeti se, o cara mia Karen, nismo nazivali "penis", a "pičku" latinskom riječju "vagina", koja nije jednoznačna riječ kao "cunt" ili "pička". nego, ako se ne varam, ima najmanje tri značenja i najčešće se koristi u medicini, najviše u ginekologiji. Mi smo, sjeti se draga Karen, mi smo za vrijeme "karanja" (objasnio sam Karen tu riječ koja se upotrebljava u slengu kao i to da je prvi slog njezina imena ujedno prvi slog glagola "karati", te od tog infinitiva dolazi i divna glagolska imenica "karanje") odnosno za vrijeme "jebanja" koristili, sjeti se, Karen, engleske i hrvatske riječi za "pičku", znači i englesku riječ "cunt", koju je engleski posudio iz latinskog, to jest preoblikovao je pravu latinsku jednoznačnu riječ za "pičku", a ta je riječ "cunnus", te riječ "pussy" u značenju "pička", "pica" ili od milja "maca i mačkica", a za kurac smo koristili lijepe riječi "dick", "cock" i "prick" (koji je, poetski rečeno, čvrst kao "brick" dakle kao "cigla"), a ne, zaboga, for God's sake, latinsku riječ "penis" koja se najčešće koristi, kako reko, u medicini itd., etcetera ad nauseam.

Budući da smo zbog *fucking* koronavirusa morali biti fizički razdvojeni, odlučili smo koristiti najrašireniju spolnu praksu na svijetu, a to je masturbacija. Odlučili smo se za dva efikasna modela samozadovoljavanja. **Prvi model Treće faze** izvodili smo na sljedeći način. Nakon vrlo zahtjevne **Druge faze**, znači nakon naporene nastave hrvatskog jezika, teškog za strance, zatvorili bismo na svojim kompjutorima sve one brojne rječnike i sve *web-stranice* u vezi s hrvatskim kao i sve one pomoćne stranice, zbog Karen, koje su u vezi s engleskim jezikom. Zatim bismo skinuli svu odjeću te ponovno sjeli na naše ergonomske laboratorijske stolce, raširili noge i masturbirali, to jest, pravilnije i bolje rečeno, i na hrvatskom i na engleskom, drkali, gledajući se na distanci od metar i pol. Ja sam gledao njezinu pičku, a ona moj kurac i sve ono što smo radili drkajući. Nakon nekoliko dana vježbanja užitka, uspjeli smo, dobro uskladivši ritam, u isto vrijeme svršiti. (Bili smo toliko uzbuđeni i od uzbuđenja izazvanog istodobnim interaktivnim drkanjem, ali i zbog istodobnog svršavanja, toliko uzbuđeni da smo odlučili da ćemo sutra ispiti bocu najskupljeg šampanjca koju će kupiti Karen, a to je u Zagrebu, kao i

drugdje, Dom Pérignon.) Zatim bismo ustali i otišli do kreveta. Prvo ja, zatim Karen. Uvijek smo pazili na fizički razmak, koji se u vladajućim strukturama i u većini medija pogrešno naziva socijalna distanca. Karen bi se opet odjenula, ali ne u trenirku, već u neki komplet prilagođen seksu i legla na krevet, malo razmišljala te nakon toga izvodila vrhunski striptiz, a zatim, onako gola, i erotske poze kojima je i mene i sebe jako uzбудila, što dokazuje mali, ali znakovit izbor relativno čednih fotografija (vidi ispod!) koje sam snimio dok sam na metar i pol od Karen stajao žestoko drkajući. Nakon što bi izvela nekoliko neopisivih poza, katkada onih najopscenijih, od koji bi se digao i bespolnom filozofu Kantu, Karen me izazovno, istodobno mazno i čvrsto pogledala u oči, te bi zatim i ona počela drkati, miješajući svojom predivno zaobljenom guzicom da bi me što je moguće jače uzбудila. U tome je uvijek itekako uspijevala. Tako masturbirajući i drkajući te gledajući jedno drugo, na kraju bismo još jednom svršili, odjenuli se, popušili cigaretu za stolom uz čašu viskija, naravno Daniel'sa, praveći kolute dima nalik na plamteće lijepe krugove korone, spremajući se u tom kratkom predahu za **Drugi model Treće faze** postupka ljubavnog druženja. Pritom smo zaključili da je prekrasna izreka o masturbaciji ne samo lijepa, već i potpuno istinita. Na engleskom ona glasi: "To masturbate is human, but to fuck is divine." U prijevodu na basnoslovno bogat hrvatski jezik, rekao sam profesorskim tonom Karen, a po prilično kvalitetnom Anićevu *Rječniku hrvatskoga jezika* iz 1994., koji i Karen ima na svojem studentskom *laptopu*, ta izreka glasi: "Drkati je ljudski, ali jebati je božanski." Karen i ja uzdahnuli smo od tuge istodobno, rekavši da svaki Božji dan mislimo o toj božanskoj situaciji finog ljepljivog tjelesnog spajanja. Da, mi svaki dan mislimo o situaciji u kojoj smo već bili i u kojoj ćemo opet biti, *fuck!*, kad napokon prođe pandemija tog *fucking* koronavirusa, i s njom povezanih restrikcija naše dragocjene ljudske slobode i gotovo svih naših dakle ljudskih prava, ako ne drugdje, a ono barem u Hrvatskoj.

Fotografija pokazuje nestašne vesele oblike korone (*lat. corona: kruna, vijenac*) na doista zanosno prelijepoj pički Karen Hill, koje je ona, miješajući guzicom, oblikovala 1. travnja 2020., a za potrebe **Prvog modela** drkanja u **Trećoj fazi** našeg ljubavnog druženja, ali istodobno i kao znak kritički oštrog protesta protiv restrikcija slobode izazvanih najezdom koronavirusa. Karen Hill nikad ne brije dlake niti na spolovilu niti ispod pazuha, a niti na nogama niti na rukama, jer je,

kaže, pristalica pokreta Voluntary Simplicity (dobrovoljna jednostavnost) čija je bitna značajka jednostavan život (*the simple life*). **P. S.** Zanimljiva je činjenica da je Karen, dok sam ja veselo masturbirao drkajući, svojim vitkim dugim prstima radila kovrčice korone baš kad se na CNN-u emitirala emisija Christiane Amanpour, koja je tematizirala kućno nasilje (*domestic violence*), prije svega prema ženama, i tešku depresiju kao i ostale brojne mentalne poteškoće ljudi koji su zbog tog koronavirusa u uznemirujućoj i dugotrajnoj izolaciji ili samoizolaciji ili pak u jedva podnošljivoj te najstrožoj karanteni. Autor fotografije: Atila B. B.

*(Fotografije, iz tehničkih razloga, nije moguće prikazati. Urednička bilješka).

Karen Hill u brutalnoj akciji zavođenja senzibilnog i zauvijek uzbuđenog Atila B. B.-a, poznatog hrvatskog pisca prelijepa književnosti, uglavnom proze i poezije, te u rijetko slobodno vrijeme povremenog privremenog profesora krasnoga te basnoslovno bogatoga hrvatskog jezika strankinjama, uglavnom svjetskim ženama, u **Prvom modelu Treće faze** 1. travnja 2020. odnosno Prvoga Aprila ili, na engleskom, April Fools' Day - prevedeno na hrvatski i kao Dan ludosti ili Dan luđaka), a neposredno prije stresne emisije Christiane Amanpour na CNN-u, kad je Karen, kao plesačice trbušnog plesa ili glamurozne kurtizane na dvorovima neumjereno pretjerano debelih pretilih i rasmusnih velikaša, zavodljivo ljuljala bokovima, miješajući mazno *sexy* korone svojom oblom guzicom, na kojoj se vidi ružičasta tanga tipa V-String, povremeno je prćeći (kao što je i vidljivo na fotografiji), dok sam ja masturbirajući drkao. Zatim je od dlaka na svojoj seksualno privlačnoj provokativnoj pički pravila vrlo kreativne kovrčice koje neodoljivo podsjećaju na virusne korone koronavirusa (ako se taj virus gleda snažnim mikroskopom). Poslije mi je rekla da je to bio tek samo kratak erotski performans za moj i njezin masturbacijski užitek te svojevrsna umjetnička prostorna i vremenska instalacija u nesmiljenoj neprekidnoj borbi protiv restrikcija slobode zbog zlog, lošeg i opakog *fucking* koronavirusa koji nam je, oh, moj dragi Atila, iz temelja promijenio ne samo stil življenja, već i naš nekad buran seksualni život prožet duhom tijela. Autor fotografije: Atila B. B.

Karen Hill za vrijeme **Prvog modela Treće faze** 1. travnja 2020. odjenula se u crnu crninu nakon prvog dijela **Prvog modela**, kad je bila potpuno naga na stolcu, i to u izazovnu crnu odjeću tamnih izazovnih značenja te otišla do mojega kreveta i legla, razmišljajući otprilike jednu minutu o striptizu koji će izvesti na krevetu te o svim onim erotskim pozama koje će zatim slijediti i od kojih ću se, to je sigurno, uzbuditi sve do najjače moguće erekcije, toliko snažne da bi moje drkanje, ali i njeno, bilo što kvalitetnije i bolje u ovo nesretno crno doba koronavirusa i njegovih posljedica: fizičkog razmaka i naše tuge zbog toga kao i restrikcija slobode i uopće ljudskih prava. Ta ljudska prava jamči *Opća deklaracija o pravima čovjeka* kao prvi sveobuhvatni instrument zaštite ljudskih prava, a koji je proglasila međunarodna organizacija Ujedinjeni narodi (UN). Dakle tu je deklaraciju proglasila Opća skupština UN 1948. kad je rođen i autor ove priče, čovjek zvan Atila Bič Božji, koji piše uzbudljive knjige. Autor fotografije: Atila B. B.

Drugi model Treće faze izvodi se na sljedeći način. Nakon nastave hrvatskoga jezika, zatvorili bismo na svojim kompjutorima sve rječnike, sve *web-stranice* u vezi s hrvatskim kao i sve one pomoćne, zbog Karen, koje su u vezi s engleskim jezikom. Zatim smo, onako potpuno odjeveni posegnuli lijevom rukom u naša vrela međunožja, i od beskrajnog bogatstva pornografske građe na internetu izabrali isto tematsko mjesto, isti video, i masturbirali razdvojeni razmakom od metar i pol gledajući ga istodobno. Kad bismo izabrali i uskladili na internetu to pornografsko mjesto, dakle taj i taj video, Karen bi uzviknula "Sad! i istovremeno bismo stisnuli lijevu tipku na mišu. Najradije smo gledali ljubljenje jezicima japanskih lezbijki koje su, rekla je biseksualka Karen, u tome definitivno (Karen: *definitely*) najbolje na svijetu. Pritom smo, istodobno gledajući te petominutne ili čak duže video uratke, u isto vrijeme masturbirali i svršili te potražili u virtualnom prostoru još jedan video, ali tog puta s homoseksualcima u akciji, i još jednom svršili. Potom bismo potražili naprimjer ili poznatu porno aktivisticu Stormy Daniels ili neki heteroseksualni video tipa bračni par srednjih godina zavodi mladu dadilju (*babysitter*) svojega maloga sina i potom utroje kao trojac ili trojka (Karen: *threesome*) izvode sve što naša bogata seksualna mašta uopće može zamisliti. Zatim bismo svršili treći put i opet ponovili predah kao što smo to učinili i nakon **Prvog modela Treće faze**, to jest popušili bismo po cigaretu uz čašu viskija, praveći kolute dima nalik na plamteće krugove korone, razgovarajući pritom o predahu o četvrtoj, što znači o zadnjoj fazi naše svakodnevne ljubavne prakse druženja u zlo doba koronavirusa. Na kraju predaha Karen me upitala što mislim o pornografiji. Evo mojeg odgovora Karen. "Pornografija je posljednja oaza istine o ljudskoj spolnosti." **Četvrta faza**. Osim **Prve faze**, ružne u svakom mogućem smislu, ostale tri su potpuno hedonističke, jer su posvećene užitku s velikim **U**: učenju, seksu, kamenu temelju ljubavi, i pomnom kuhanju ručka te ručanju, a među njima ističe se **Četvrta faza**, zovem je *Simfonija nepca, mozga i bombardiranja intelekta, opus 4*, koja ponekad, najmanje šest dana tjednu, ili sedmici, dostiže užarenost najvišeg stupnja iskrenja radosti i intelektualnog te kulinarskog druženja. Postupak u **Četvrtoj fazi**. Karen i ja, i dalje na udaljenosti od metar i pol, odlazimo kuhinju dogovarajući se što ćemo kuhati za ručak. Kuhamo

naizmjenice, jedan dan ona, drugi ja. Uvijek smo na udaljenosti od metar i pol. Kad Karen kuha, ja na desnoj strani velikog kuhinjskog stola radim (uz njegovu lijevu stranu, dakle dva i pol metra od mene, je štednjak udaljen od stola pola metra) sve pomoćne poslove (sjeckanje luka i češnjaka ili bilo čega što treba rezati, odabir i pripremu začina, pravljenje raznih umaka, pripremanje salata itd.). Jedan dan pravimo ručak karakterističan za američku kuhinju, znači od američkih jela, drugi dan od hrvatskih, iako je porijeklo tih jela često upitno, ali Karen i ja se na to ne obaziremo jer oboje volimo jesti doslovce svu hranu. Istaknut ću samo neka od brojnih jela koja se nalaze na našem raznovrsnom meniju o kojemu bi se mogla napisati debela knjiga s receptima. Od američkih jela to su američka pita od breskve, po kojoj je poznata Georgia (koju sam jeo, dok sam svojedobno živio u Clevelandu, Ohio), no onu koju je za nas napravila Karen je dosad najbolja koju sam okusio; zatim jela uz koja idu razni dodaci, salate ili umaci; teksaski roštilj od svinjskih odrezaka i kobasica; koluti ili prsteni od luka; fina pečena pileća krilca na roštilju; hamburgeri poput primjerice dimljenog burgera (ta bi se riječ lako mogla prevesti kao "pljeskavica") i cheesburger te čuvena suha rebarca na razne načine. Od hrvatskih jela to su na moj osobit način pripremljen ljuti paprikaš od mješavine junetine i svinjetine; čobanac; Dalmatinska šalša uz špagete i ostalu tjesteninu po želji; dagnje na buzaru i, najbolje od najboljega, Dalmatinska pašticada. Za vrijeme kuhanja Karen i ja razgovaramo na engleskom i hrvatskom. Na taj način proširio sam satove hrvatskog. Sve pršti od viceva i psovki. Karen mene uči američkim psovka, ja nju hrvatskim, što, jasno, mnogo teže ide, te usput razgovaramo o američkoj glazbi i književnosti, o književnosti najviše jer Karen *obožava* Salingera i Faulknera. U kuhinji sve pršti od pjevanja i prepiranja tipa više soli i papra ili pak manje itd. Budući da sam danas, 1. travnja 2020., za vrijeme ručka odlučio vrlo ozbiljno razgovarati s Karen, nismo zajedno pripremali ručak, već sam za današnji ručak pripremio pašticadu s njokima odnosno valjušcima. (Karen je trebalo četiri dana da pravilno izgovori stih koji aludira na seks: "uvaljam ti valjušak valjano".) Prava pašticada se priprema dva dana. I tako, skakućući prema kuhinji, Karen i ja smo veselo pjevali našu rečenicu: "I'll fuck you tonight in my dreams." U kuhinji je Karen čekalo veliko iznenađenje, jer prvi put, otkad nas je koronavirus primorao na tu praksu, ništa nije trebala raditi. Pašticada i njoki su bili još topli, jer sam do jutra,

točnije do deset minuta do 8 sati kad dolazi Karen, spremao taj specijalitet, koji se obično priprema za najveće blagdane i razna slavlja povodom značajnih događaja u obitelji. Tako još toplu pašticadu i njoke podgrijao sam za 5 minuta i servirao uz crno bračko vino. Dok se Karen još čudila iznenađenju koje sam joj priredio, počeli smo jesti otpijajući gutljaje vina. Pašticada je tako dobar specijalitet da se, po mom mišljenju, mora jesti u potpunoj tišini. Karen je izjavila da nešto bolje od pašticade nikad nije jela u životu i da će *mailom* poslati moj recept pašticade roditeljima u New York. Nakon ručka, kad smo zapalili Lucky Strike, počeli smo razgovarati. Bio je to dosad naš najkraći razgovor. Naime znali smo oboje da ovako dalje više ne može ići, to s fizičkim korona razmakom. Došli smo do ruba svojih snaga. Bilo nam je jako teško, znali smo to oboje, iako o tome nismo razgovarali. Psihičko zdravlje kao i zdravlje cijelog organizma bilo nam je najozbiljnije ugroženo. Naše je stanje postala teška psihosomatska bolest. Predložio sam Karen da od sutra prekinemo sve propisane mjere protiv koronavirusa i da u "potpunoj potpunosti" već sutra ukinemo tu jebenu takozvanu socijalnu distancu, te da od sutra počinje za nas, *dear* Karen, nova era u doba koronavirusa. Počinje, draga Karen, počinje ponovno naše pravo karanje, pravo jebanje, istinsko spajanje dva tijela prožeta ljubavlju u doba korone. Više ne možemo trpjeti ovakvo stanje pa makar to platili životom. Ako se i zarazimo tim *fucking* koronavirusom te od tog nevidljivog COVIDA-19 na kraju i umremo, znat ćemo kristalno jasno u zadnjem dahu da smo barem neko vrijeme opet živjeli našu ljubav divlje, nježno i strasno kao se ljubav i živi. Karen je ozarena lica uzviknula "Awesome!", rekavši potom da se potpuno slaže s mojim prijedlogom. Kao i svaka praktična žena rekla mi je da, kad smo se već odlučili za to, možemo odmah početi s novom erom. Ustala je. I ja sam ustao. Prišla mi je i rekla da danas ne ide u svoj stan, da danas uopće neće raditi *from home*, da danas uzima *day off*, slobodan dan. Zagrlili smo se i počeli ljubiti jezicima koji su vijugavo prodirali u naša duboka grla. Stojeći priljubljeni i zagrljeni u kuhinji, ljubili smo se kao japanske porno lezbijke, onako sluzavo, vlažno i ljepljivo najmanje 30 minuta odnosno pola sata, usput pijajući crno bračko vino. Nismo više nimalo marili zbog toga što se naša slina izmiješala s milijardama kapljica u kojoj su ionako virusi. Nismo više strahovali od moguće kapljične infekcije. Više se uopće nismo bojali virusa. Ako se i zarazimo od *fucking*

koronavirusa, pa ako, eto, i umremo od njega,, barem ćemo prije smrti znati da smo umrli dostojanstveno u užitku, koji ni ja kao pisac ne bih mogao ili znao opisati. Zatim smo zagrljeni otišli do mojega kreveta. Ostalo je povijest. Ona će trajati toliko dugo koliko i naša ljubav, rekli smo nekoliko puta zaredom. Karen i ja itekako smo bili svjesni velike opasnosti, koja je plod naše odluke, ali vjerujemo da se nećemo zaraziti virusom bolesti, već mnogo snažnijim virusom, virusom još jače ljubavi, virusom ljubavi koji je daleko snažniji u doba bilo koje pošasti pa tako i u doba koronavirusa."

Atila mi je poslao priču i ispričao mi se što od uzbuđenja ne može, osim rečenice u kojoj kaže da mi šalje priču, napisati ništa više. Dirljiviju priču, takoreći tragična sadržaja, iako je napisana u poetici realizma čija štiva uglavnom izbjegavam, još nikad nisam čitao. Pročitao sam priču Atila B. B.-a nekoliko puta i plakao od bijesa zbog onoga što su Karen i on propatili. Zatim sam ga nazvao i rekao mu da ću njegovu odličnu priču staviti na svoj Facebook profil, dakle objaviti, poslije Uskrsa i nevjerojatno važnog Uskrsnog ponedjeljka, dakle dok prođe sve to s Isusom koji je za sve nas razapet umro na križu i zatim je čudesno uskrsno od mrtvih, baš kao i ti, dragi Atila, kad si predložio Karen da ukinete sva ta vama nepotrebna sranja s fizičkim razmakom i s mjestimice glupom higijenskom histerijom. "Čestitam ti na uskrsnuću pameti!", rekao sam mu malo povišenim tonom hrabrenja i entuzijazma. Ustreptalim glasom, a na rubu histerije, Atila mi je nekoliko puta rekao "Hvala ti, prijatelju Milko, hvala ti kao bratu, čovječe!", gušeći se na rubu plača od pozitivnih emocija. Pokušao sam ga smiriti, ali nisam uspio. Na kraju sam mu bodro rekao da pozdravi Karen te da ću je rado upoznati kad prođe ova pošast, ova zarazna bolest - ako prođe. Cvjetnica je cvjetala, ali ja više nisam mogao raditi na romanu, misleći o napokon hrabrom potezu koji je učinio Atila. Uključio sam televizor i na jednom od stotinu programa gledao film o zatvoreniciima, uglavnom o ubojicama u nekom američkom zatvoru. Toliko sam bio tronut Atilinim slučajem da nisam bio u stanju pratiti radnju, te sam usred filma zaspao. Sanjao sam uznemirujuće snove, zapravo imao sam noćnu moru u kojoj ljudi bacaju leševe u jame i zatim polijevaju vapnom. Ali leševi su najednom uskrsnuli i počeli hodati cijelim svijetom. Pojavili su se čak i u najmanjim selima, ali najviše su obožavali hodati glavnim gradovima

svih država svijeta. Ujutro sam, sjećajući se živo kakvu sam muku u snu proživio imajući tu tešku moru, odlučio da ću ovogodišnje ljeto provesti negdje na moru da se i ja malo odmorim od umora uzrokovanog pandemijom koronavirusa.

P. S. Danas je Uskrs, 12. travnja 2020., najveći kršćanski blagdan kad će se opet u obiteljima kršćanske vjere osjećati velika tuga zbog Njegove patnje i stradanja, najveća u vrijeme Kristova raspeća, a ono se zbilo otprilike oko 3 sata popodne na Veliki petak, ali osjećati će se i velika radost zbog Njegova današnjeg uskrsnuća. I ja ću se osjećati raspet kao, uostalom, i svakoga dana otkad je počelo ovo ludilo s koronavirusom, osjećat ću se raspet kao i Isus Krist na Veliki petak, raspet na svojem križu između inteligencije i straha od korupcije, umočen kao kist u boju svog kritičkog mišljenja i možda korumpirane upotrebe toga virusa koji je po nekim znanstvenim te argumentiranim glasovima razuma, ali i po teorijama zavjere, jasno, namjerno izazvan. Istodobno ja ću se danas, na Uskrs, osjećati radosno, jer je moj prijatelj Atila napokon uskrsnuo od mrtve indoktrinacije i hrabro donio povijesnu odluku svoga života. U cijeloj ovoj opasnoj zbrci s krepkim i gipkim, ali i opasnim virusom te razornim potresom u Zagrebu, jedno je potpuno sigurno: ja nikad neću oboljeti od koronavirusa, toga G5 mutanta gripe i koronavirusa (po jednoj teoriji zavjere), jer ću vjerojatno umrijeti od infarkta ili od pušenja, to jest od bolesti pluća. (Kad bih zaista i dobio taj virus, neću umrijeti od koronavirusa, već ću umrijeti s njim!) Zašto sam toliko siguran u to? Pa zbog toga što se od potresa nadalje pridržavam svih onih strogih pa i prestrogih mjera PPP-a: poludiktature policijske politeje, jer, kako je izjavio šef Nacionalnog stožera za civilnu zaštitu kao i mnogi drugi, svi oni koji ostanu kod kuće imaju daleko veće šanse da prođu neokrnjeni virusom. Jedino čega se zaista i odista i doista bojim jest neizlječiva ljudska glupost i razoran potres. Ako potres, mislim na snažan ili razoran potres, nasreću izostane, za tri ili četiri mjeseca živjet ću, ekonomski gledano, u "spaljenoj zemlji", kako se točno i vrlo slikovito izrazila dr. Lidija Gajski u kritički nadahnutoj intrigantnoj emisiji *Bujice*, već spomenute na početku dnevnika. (Kad bi se kojim slučajem pažljivo poslušala izjava dr. Srećka Sladovljeva iz iste emisije, mislim da "spaljene zemlje", kao posljedice užasa

postojećih izvanrednih mjera, ne bi ni bilo. Naime on je u istoj emisiji ne libeći se hrabro izjavio: "Kad bih imao ovlasti odmah bih ukinuo sve postojeće mjere protiv koronavirusa.") Za mali kratak predah od dnevnika te opuštanje od "stvarne stvarnosti" prekosutra, dakle nakon Uskrsnog ponedjeljka, na svoj ću Facebook profil staviti Atilinu priču koja je na kraju završila sretnim ishodom, a navečer ću čitati uznemirujući Orwellov roman *Tisuću devetsto osamdeset četvrta* čiji sadržaj djelomično proživljavamo već jako dugo. (1984. je najuzbudljivija godina u mojem životu sastavljena od svilene mreže raznobojno geografski i erotski privlačnih imenica-ljepotica: Zagreb, Split, Povelja na otoku Braču, Suzana, Kornelija, Makarska, Dubrovnik i Rijeka.) Nakon tog predaha uz čitanje, u srijedu ujutro napisat ću pisamce Jeffu Bezosu, žustro prošetati do pošte i poslati ga. (Misleći danas o tome, dvoumio sam se tri sekunde hoću li ga poslati *mailom*, ali navrijeme sam shvatio, nakon te duge tri sekunde, da bi to bio pravi idiotizam doveden do sintagme *par excellence*. Izvjesno je da sam zbog restrikcija slobode, izazvanim koronavirusom, ipak malo poludio kao što je izvjesno da Jeff ne čita tisuće *mailova* koji mu se svakodnevno slijevaju u *inbox*, već umjesto njega to čine njegove brojne tajnice razvrstavajući po cijeli dan smeće od korisnih stvari. Osim toga Jeff sigurno ima i privatnu *e-mail* adresu, kojoj pristup imaju samo njegovi najbliži poslovni partneri i, vjerojatno, njegova uža i šira obitelj.) I, na kraju ovoga kratkog dnevnika, zapravo malog izbora iz dnevnika čija je građa golema, koji ću nastaviti pisati, evo i njegove najvažnije poruke koju sam sebi uputio na Uskrs: misli uvijek kritički svojom glavom i *#ostanidoma* sve do 6. srpnja 2020. Aleluja i Amen.

P. P. S. Tek u trenutku kad sam danas u 17.06 primio *mail* glavnog tajnika UN-a Antónija Guterresa u kojemu on poziva, naravno ne samo mene, već cijeli svijet, na "ceasfire" (prekid vatre), shvatio sam da se moja poruka sebi/meni o kritičkom mišljenju svojom glavom može shvatiti i svjetski odnosno globalno kao poruka običnog ljudskog bića, koje je On, od mrtvih uskršli Gospodin, kao i sva druga bića, postavio i mene za predstavnika čovječanstva koji ja kao Njegov zastupnik i predstavnik na Zemlji upućujem svakom pojedincu na ovoj nesretnoj Zemlji, ovom plavom planetu uopće, dakle *Urbi et orbi* kao primjerice Sveti Otac, kao papa. Osjećam se danas kao uskršli Isus, kao prvi intelektualac kršćanskog komunizma,

što znači prvi intelektualac i Zapada i Istoka i Sjevera i Juga. Da, ne bih volio doživjeti njegovu nezahvalnu sudbinu kao prvog intelektualca cijelog svijeta i prvog promicatelja naprednih ideja kršćanskog komunizma čije su glavne postavke njegovi predstavnici u Vatikanu, dakle pape i kardinali, kao i ostali svećenici diljem svijeta iznevjerili i još ih, eto, i dan-danas iznevjeravaju, to jest tumače ih u duhu kapitalističkog vjerskog neoliberalizma, iako se aktualni papa Franjo malo, da tako kažem, trgnuo iz stoljetnog dogmatskog drijemeža Katoličke crkve. Itd. Etc. Aleluja & Amen Again!

nedjelja, 12.4.2020.

Milko Valent, prozaik, pjesnik, dramatičar, esejist i kazališni kritičar, rođen je 6. srpnja 1948. u Zagrebu. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je filozofiju i komparativnu književnost. Suradnik je stotinjak časopisa, magazina i novina te mnogih radijskih programa i nekoliko internetskih portala. Dosad je objavio 35 knjiga. Zastupljen je u 29 antologija i 49 hrvatskih te inozemnih izbora, zbornika, pregleda i panorama poezije, proze, drame i eseja. Brojni njegovi tekstovi prevedeni su dosad na 13 jezika. Također je na njemački jezik prevedena novela *Nježna palisandrovina* i izbor iz knjige poezije *Tihi alati* (prijevod je dostupan na internetu), na francuski, mađarski i poljski drama *Gola Europa*, na makedonski roman *PlayStation, dušo*, a na engleski radiodrame *Neonski rubovi* i *Tinta u oku*, kratke proze *Jazz za Aishu*, *Interkontinentalno drhtanje* i *Djevojka i bicikl* te drame *Gola Europa*, *Ground Zero Aleksandra* i *Bordel divljih jabuka*. Dvije drame iz dramske trilogije *Zero (Gola Europa i Ground Zero Aleksandra)* nagrađene su 2001. i 2003. trećom i prvom Nagradom Marin Držić. Za dotadašnji doprinos poeziji nagrađen je Maslinovim vijencem 2009. Za roman *Umjetne suze*, kao najbolje književno ostvarenje objavljeno 2013., dobio je 2014. godišnju Nagradu Vladimir Nazor i Stimulaciju Ministarstva kulture RH za jedno od najboljih književnih djela u 2013. (S istim je romanom bio među pet finalista književne nagrade Tportala za najbolji roman objavljen u 2013.) Na drugom natječaju Petrarca Festa za sonet dobio je 2015. treću nagradu za sonet

Rock'n'roll. Za knjigu pjesama *Pustinja* dobio je 2016. Stimulaciju Ministarstva kulture RH. Za roman *Umjetne suze* dobio je 2016. Književnu nagradu Stipan Bilić-Prčić, koju od 2016. dodjeljuje Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU). Za knjigu pjesama *Otvorena rosa* dobio je 2018. Nagradu Tin Ujević. *Otvorena rosa* bila je 2018. i u finalu Nagrade Fran Galović. Također je 2018. dobio Nagradu za urbanu književnost Zvonimir Milčec.

Fotografija iz ciklusa *Potresne scene rasutih časopisa i knjiga nakon razornog potresa u Zagrebu 22. 3. 2020.* snimljena je u kuhinji literarne radionice autora. Autor fotografije: Milko Valent.